
Občanské sdružení Drobné památky severních Čech

ALMANACH

2002-2004

Česká Lípa únor 2005

Obsah

Na úvod.....	3
O kříži a křížích aneb několik slov almanachu na cestu.....	3
O sdružení.....	8
Přehled opravených drobných památek.....	11
Popisy opravených památek	14
<i>Drobné památky obnovené v roce 2002</i>	14
<i>Drobné památky obnovené v roce 2003</i>	16
<i>Drobné památky obnovené v roce 2004</i>	40
<i>Památky, jejichž obnova byla zahájena v roce 2004</i>	71
Opravy kostelů na Českolipsku	85
Ostatní kostely a kaple.....	97
Ostatní akce	106

Na úvod...

Když v prosinci r. 2002 bylo zaregistrováno naše občanské sdružení, bylo naším cílem opravit alespoň několik drobných sakrálních památek na které chyběly finanční prostředky a jako jednotlivcům se nám je nedařilo získat. Na první ustavující valné hromadě v lednu 2003 se nás sešlo 12 a dali jsme si za cíl dokumentovat a hlavně obnovovat drobné sakrální památky. Nyní po dvou letech lze konstatovat, že náš cíl se nám daří plnit mnohem více, než jsme si dokázali představit v době, když naše sdružení vznikalo. Sdružení má v současné době 52 členů a dokázali jsme obnovit 61 drobných sakrálních památek. Soustavnou a ne vždy jednoduchou prací bylo oslovování nejrůznějších nadací a grantů, zpracovávání rozpočtů, příprava dokumentace a vůbec řízení chodu občanského sdružení. Díky této práci se podařilo získat finanční prostředky od různých subjektů - Nadace VIA, Nadace Občanského fóra, Lesů ČR, Nadace PRECIOSY a mnoha soukromých osob. Postupně se náš zájem zaměřil i na velké sakrální objekty - kostely. Velice úspěšně se podařilo s administrátorem farnosti A.D. Mgr. Janem N. Jiříštem a občanským sdružením PŠOVKA oživit kostel sv. Jakuba v Bořejově, staráme se o kostel v Petrovicích, na základě dohody s biskupstvím se staráme o kostel Nanebevzetí Panny Marie v Konojedech, na kostely v Brenné, Stvolínkách a Drchlavě jsme pomohli získat 1.670.000,- Kč. Postupně bychom chtěli pomoci i dalším zdevastovaným či nevyužívaným kostelům a kaplím našeho regionu.

Proto chci poděkovat všem, kteří jakýmkoli způsobem pomohli v činnosti našeho sdružení a doufám, že takových lidí bude stále přibývat. Almanachu přeji, aby zdaleka nebyl posledním a vždy se v něm našlo mnoho tak zajímavých věcí, jako je v tomto.

Miroslav Pröller
předseda občanského sdružení

O kříži a křížích aneb několik slov almanachu na cestu

Nejvlastnějším znakem křesťanství je kříž, na kterém Kristus zemřel za spásu celého světa. Kříž je tak i ústředním námětem křesťanského umění a s jeho motivem se setkáváme všude, kde se dotýkáme působení křesťanského náboženství v dějinách. Je tomu tak i v případě celé řady drobných sakrálních památek, jejichž obnově je věnován tento almanach. Motiv kříže se objevuje

jako součást kapliček, Božích muk (i tento název poukazuje ke Kristovu utrpení); vyobrazení Krista na kříži, zasazené do kamenných podstavců, často vidáme při starých cestách, v polích a na různých jiných místech v krajině.

Všechny tyto památky svědčí o tom, že úcta ke kříži byla u našich předků velice živá. Tím, že je zasazovali do krajiny, chtěli vyjádřit nejen svůj vztah úcty ke Kristu, ale i skutečnost, že jeho oběť se bytostně vztahuje k člověku a ke světu, ve kterém žije. Vědomí této oběti, za nás podstoupené, má přinášet do lidských srdcí sílu a naději v životních bolestech a útrapách. To je důvodem, proč bývaly kříže často stavěny i na místech, kde se přihodila různá neštěstí.

Při tak velkém počtu památek s motivem kříže (a mějme na paměti, že dnešní počet je dosti ochuzen o celou řadu památek nedochovaných) nám toto vyobrazení připadá jaksi „samozřejmé“. Historie zobrazování kříže je však nesmírně bohatá a poutavá. Než tedy budeme číst o mnoha drobných sakrálních památkách, které se podařilo obnovit a vzkřísit k novému životu, zkusme do této historie kříže alespoň prostřednictvím několika poznámek nahlédnout.

V prvních třech křesťanských stoletích se s vyobrazením Krista na kříži vůbec nesetkáme. Tehdejší křesťané bývali namnoze ještě živými svědky tohoto jednoho z nejkřutějších způsobů trestu, a proto Krista zobrazovali spíše jako Dobrého pastýře či jako mocného Krále věků (Pantokratora). Velmi oblíbená byla také znázornění alegorická, k jejichž zpodobení bylo užíváno tehdy obecně známých motivů antických (např. Orfeus, vábíci k sobě hrou na lyru zvířata jako Kristus, zvoucí k sobě všechny lidi). Samostatnou kapitolou by bylo vyprávění o Kristově monogramu, jehož bylo v různých podobách s oblibou užíváno. O tom svědčí i řada náhrobků ve starokřesťanských katakombách.

Teprve po roce 313, kdy bylo za císaře Konstantina křesťanství uznáno jako státem povolené náboženství, ustávají krutá pronásledování křesťanů a tematika Kristova kříže se začíná hojněji objevovat v církevním umění. Zajisté k tomu přispěla i událost ze života císaře Konstantina, kterou zaznamenali tehdejší významní církevní dějepisci (např. Eusebius z Cesareje). Před bitvou s jeho protivníkem císařem Maxentiem měl totiž vidění, ve kterém spatřil zářící kříž s ujištěním „In hoc signo vinces“ (v tomto znamení zvítězíš). Konstantin tedy nechal zhotovit praporec s vyobrazením kříže (tzv. labarum) a bitvu se svým protivníkem u Milvijského mostu skutečně vyhrál. Také císařova matka - sv. Helena - však měla velký vztah ke Kristovu kříži. Byla to právě ona, která uspořádala výpravu do Svaté Země a našla v Jeruzalémě dřevo tohoto kříže. Na místě nálezu - někdejší Kalvárii - byl pak zbudován křesťanský kostel, který nahradil Venušin chrám, zbudovaný zde Římany k zahlazení Kristovy památky. Toto místo je

dodnes jedním z nejposvátnějších míst křesťanů různých vyznání. Hluboko ve spleti mnoha různých částí tohoto chrámového komplexu, tak jak je navršila řada věků, je v jedné z kaplí dodnes socha svaté Heleny, držící Kristův kříž. Již v nejstarších dobách, jak svědčí například deníkové záznamy Silvie Etherie Akvitánské, byly na tomto místě konávány zejména o Velikonocích velkolepé obřady, spojené s uctíváním kříže.

Na nejstarších vyobrazeních tedy vidíme kříž bez postavy trpícího Krista. V duchu chápání kříže jako nástroje vykoupení a spásy, tedy vítězství nad zlem a bolestí, jej starokřesťanské umění zobrazuje ozdobený drahokamy (tzv. *crux gemmata*) či obklopený paprsky nadpozemského světla. Krásně o tom zpívá i hymnus Venantia Fortunata „*Vexilla Regis prodeunt*“ z 5. století, dodnes užívaný v liturgii Svatého týdne:

Korouhve královské jdou vpřed,
kříž září ohněm tajemství;
ten, který stvořil tělo, svět,
svým tělem, přibit, na něm tkví.

Někdy bylo také vyobrazení zářícího kříže doplňováno Kristovým monogramem či písmeny alfa a omega, které v duchu biblické knihy Zjevení sv. Jana připomínaly Kristovu vládu nad dějinami. Teprve v pozdější době, zhruba od 5. století, pak začalo být zvykem zobrazovat kříž i s postavou Krista. Ve středověkém umění se setkáváme i s kříži, na nichž vidíme Krista jako krále - buď jen s královskou korunou, či celého oděného do drahocenných rouch. Bylo to výrazem víry, že právě svou obětí na kříži Kristus zvítězil nad zlem a smrtí a získal tak lidem přístup do Božího království. K nejznámějším památkám tohoto druhu patří kříž - tzv. *Volto Santo* v italské Luce. Šíření těchto vyobrazení, jejichž pravému smyslu nebylo vždy správně porozuměno, pak vedlo ke vzniku apokryfních legend o tzv. svaté Starostě, s jejímiž vyobrazeními se ojediněle můžeme setkat i u nás (srv. např. sochu v ohybu silnice nedaleko Zahrádek u České Lípy).

Další elementy vnáší do dějin zobrazování ukřižovaného Krista doba vrcholného středověku. Rozvinutý smysl pro bolest a utrpení člověka, podnícený dobovými ranami a útrapami se spolu s ohlasem myšlenek vrcholných středověkých mystiků promítá i do postavy Ukřižovaného, jehož výraz utrpení je stále stupňován. Výtvarná expresivita některých středověkých křížů má dodnes schopnost vzbudit v člověku pocit bolesti a soucitu s trpícím Kristem. Vedle křížů klasického tvaru pak v této době vzniká i typ kříže s poněkud pozvednutými rameny, navozujícího dojem stromu života. Je to opět ohlas myšlenky, živé již ve starokřesťanském prostředí, že Kristus svou obětí proměnil kříž v nástroj lidského vykoupení.

O kříži jako stromu života krásně zpívá ve svých dalších strofách již zmíněný hymnus „Vexilla Regis prodeunt“ či jiný hymnus, též užívaný v liturgii Pašijového týdne:

Kříži věrný, ze všech stromů,
vzácný strome jediný,
žádný se ti nevyrovná
listím, květem, ovocem.
Blahé dřevo blahým hřebem
blahé drží břemeno.

Ve středověku se také stále více začíná objevovat zvyk stavět kříže či Boží muka na veřejných prostranstvích a podél cest. V našich zemích - podle starých zpráv - nařídil prý již kníže Boleslav na přání svatého Vojtěcha, aby znamení „Božího umučení“ bylo vytesáno na každé bráně a aby na dřevěném nebo kamenném sloupu bylo postaveno v každé vsi. O množství Božích muk a křížů nás přesvědčují staré rytiny a veduty. A o tom, jak často se naši předkové setkávali s vyobrazením kříže, pěkně vypráví i katechismus, sepsaný učeným knězem Antonínem Vojtěchem Hnojkem, který působil v těsné blízkosti našeho kraje jako děkan na Mělníce. Pro půvab jazyka zde ocitujeme alespoň část z jeho knížky, vydané roku 1846: „... *Protož s obrazem Ukřižovaného (krucifixem) aneb s holým aspoň křížem potkává se všude oko naše. Vidíme ho na kostelní věži, na krově chrámů Páně, na oltáři, na bohoslužebných nádobách, náradích a oděvech, při procesích, při pohřbu, u silnic, mezi poli, na hrobích, na korunách králů, na prsou biskupů, v ozdobách řádových zasloužilců, ano i v domácím příbytku jen trochu nábožných křesťanů a t. d. – Krucifixy postavené krom kostela, na náměstí, na návsi aneb nedaleko jich (na křížišti, křížovišti) ohlašují veřejně, že tu bydlí katoličtí křesťané, a v polích a u cest pobízejí přichozího, aby klekna před nimi chvilku pomodlil se. Dobře slove krucifix starým již názvem „Boží muky“ Tak slovou ale i zděné sloupy nahoře s křížem a na čtyřech stranách povyš obrázky mající, zhusta postavené na takových místech, kde se nějaké znamenité neštěstí přihodilo...“.*

Jak vysvítá již z citovaných slov, bylo k zobrazování kříže užíváno nejrůznějších materiálů. Setkáváme se s kříži dřevěnými, kamennými, kovanými i litými. Mnohde bývaly doplňovány nástroji Kristova umučení (kopí, houba, žebřík, kladivo, kleště, kostky, jimiž bylo podle lidových představ hráno o Kristovo roucho apod.). Zvláště v jižních a jihozápadních Čechách byly takové kříže s nástroji umučení velice oblíbené (jeden z nich např. dodnes stojí za kostelem sv. Markéty v Kašperských Horách).

Úctě Kristova kříže jsou kromě Svatého týdne a Velikonoc v církevním kalendáři věnovány také dva samostatné svátky. Prvním z nich je 3. květen - Nalezení sv. Kříže - připomínka objevení jeho dřeva svatou Helenou v Jeruzalémě. Druhý svátek - Povýšení sv. Kříže - se slaví 14. září a připomíná dobu císaře Heraklia (počátek 7. stol.), kdy bylo dřevo kříže, uloupené předtím Peršany jako válečná kořist, znovu navráceno do Jeruzaléma. Po liturgické reformě II. Vatikánského koncilu se obě tyto události připomínají společně v den 14. září. Na titul obou křížových svátků je v našich zemích zasvěcena celá řada kostelů a kaplí. Výjimkou není ani náš kraj. Nalezení sv. Kříže jsou zasvěceny kostely např. v Dubé, v České Lípě (u hřbitova) či ve Frýdlantě. Titul Povýšení sv. Kříže nesou např. kostely v Bělé pod Bezdězem (farní) či v Kunraticích u Cvikova. Pozoruhodným místem v tomto ohledu je také poutní areál na Ostrém nalezení a druhá Povýšení sv. Kříže. Uprostřed nich je pak třetí kaple, zasvěcená Božímu Hrobu. Celý tento poutní komplex dotváří kdysi velkolepé schodiště se sochami, k němuž vedou kapličky křížové cesty. I pobožnost křížové cesty je úzce spjata s dějinami úcty ke Kristovu kříži. Vznikla z touhy lidí přiblížit se jaksi bytostněji okamžikům Kristova utrpení. Ti, kteří neměli možnost putovat na „autentická“ místa v Jeruzalémě, konávali tuto pobožnost u jednotlivých zastavení s obrazy pašijových výjevů. Zastavení křížové cesty najdeme téměř v každém kostele, ale oblíbené bylo zřizovat je i ve volné přírodě. Vedle již zmíněného Ostrého se s kaplemi křížové cesty setkáme též na Bezdězu, ve Cvikově či ve Šluknovském výběžku, kde je hned několik „Křížových vrchů“ s podobnými kaplemi (Jiřetín pod Jedlovou, Rumburk, Brtníky, Šluknov atd.).

Tolik tedy alespoň ve stručnosti k dějinám úcty Kristova kříže a jeho zobrazování v náboženském umění. Na dalších stránkách tohoto sborníku se začteme do zpráv o obnově celé řady drobných památek v našem kraji, které se podařilo zachránit a vzkřísit záslužnou prací členů občanského sdružení Drobné památky severních Čech. Mnoho lidí si v dnešní uspěchané době často ani nestačí uvědomit, že každá taková památka - skromná kaplička, Boží muka či kříž - vybízí poutníka k zastavení a zamyšlení, že každá z nich má i svůj příběh, mnohdy již polozapomenutý či zcela smazaný z lidské paměti. Všem, kteří na Českolipsku tak nadšeně usilují o jejich obnovu, přejeme mnoho zdaru v jejich další práci. I prostřednictvím drobných památek se vracíme k duchovním kořenům naší země a prohlubujeme pouto vztahu s našimi předky, kteří je stavěli a poklekali u nich k modlitbě. Náš život se tak stává vnitřně bohatším a jeho duchový rozměr jaksi překračuje i hranice času.

Jan Nepomuk Jiříštně, únor 2005

O sdružení

Orgány sdružení

Období od 31.1. do 27.11.2003

výkonná rada:

předseda: Miroslav Pröller
místopředseda: Mgr. Vladimír Žák
členové: Markéta Myšková
Ing. Robert Landa
Mgr. Veronika Žáková

hospodář sdružení:

Mgr. Veronika Žáková

kontrolní komise:

předseda: Petra Dvořáková
členové: Ing. David Uhlíř
Bc. Jaroslav Slabý

Období od 28.11.2003 do současnosti

výkonná rada:

předseda: Miroslav Pröller
místopředseda: Mgr. Vladimír Žák
členové: Mgr. Jiří Kühn Ph.D.
Ivo Škola
Ing. Robert Landa

hospodář sdružení:

Mgr. Jiří Kühn Ph.D.

kontrolní komise:

předseda: Petra Dvořáková
členové: Ing. David Uhlíř
Bc. Jaroslav Slabý

Členové sdružení

rok	jméno	bydliště	členství od:
2002	Markéta Myšková	Dubá	9.12.2002
	Miroslav Pröller	Česká Lípa	9.12.2002
	Mgr. Vladimír Žák	Chlum	9.12.2002
2003	Zdeňka Bílková	Praha	31.1.2003
	Petra Dvořáková	Česká Lípa	31.1.2003
	Kamil Ešner	Nový Bor	11.9.2003
	Irena Gosmanová	Ždírec	31.1.2003
	Mgr. Petr Haupt	Česká Lípa	24.3.2003
	Vilém Haupt	Česká Lípa	24.3.2003
	Mgr. Tomáš Havelka	Praha	26.4.2003
	Mgr. Veronika Havelková	Praha	26.4.2003
	PhDr. Miroslav Hudec	Česká Lípa	6.3.2003
	Ing. Vojtěch Král	Okna	16.3.2003
	Mgr. Michaela Králová	Okna	16.3.2003
	Lucie Krátká	Praha	7.6.2003
	Martin Krška	Praha	30.3.2003
	Mgr. Jiří Kühn PhD.	Česká Lípa	31.1.2003
	Ing. Robert Landa	Praha	8.4.2003
	Mgr. Martina Matoušková	Česká Lípa	31.1.2003
	Bc. Michal Panáček	Česká Lípa	8.4.2003
	Olga Pröllerová	Kamenický Šenov	14.9.2003
	Ak. mal. Ludmila Razimová	Praha	28.2.2003
	Jiří Rosol	Praha	11.10.2003
	Jitka Rozumková	Manušice	11.4.2003
	Antonín Sáček	Česká Lípa	5.3.2003
	Bc. Jaroslav Slabý	Jablonné v Podj.	31.1.2003
	Miloslav Sovadina	Česká Lípa	5.3.2003
	RNDr. Zdeněk Suchánek	Praha	25.5.2003
	Ivo Škola	Cvikov	31.1.2003
	Mgr. Hana Tesárková	Kravaře	12.8.2003
	Tomáš Tichý	Nový Bor	16.5.2003
	Ing. David Uhlíř	Česká Lípa	31.1.2003
	Annemarie Wünschová	Sloup v Čechách	25.4.2003
	Ladislava Koštejnová	Doksy	26.4.2003
	Mgr. Veronika Žáková	Chlum	31.1.2003

rok	jméno	bydliště	členství od:
2004	Ing. Miloš Grošup	Česká Lípa	4.2.2004
	Ing. Jiřina Hájková	Kravaře	1.1.2004
	Tomáš Hlaváček	Ústěk	26.11.2004
	Ing. Martin Hobza	Praha-Zbraslav	30.6.2004
	Marie Hornychová	Skalice u Č.Lípy	1.1.2004
	Karel Hrůzek	Kamenický Šenov	29.5.2004
	Mgr. Ludmila Hůrková	Praha	1.1.2004
	Jana Jakubská	Kravaře	1.1.2004
	Michaela Komersová	Česká Lípa	1.1.2004
	MUDr. Karel Komers	Česká Lípa	14.11.2004
	Ing. Pavel Koštejn	Doksy	1.1.2004
	Mgr. Michaela Lindová	Praha	15.3.2004
	Vilemína Řežábková	Doksy	28.10.2004
	Antonín Smrž	Kravaře	24.4.2004
	Jan Stodola	Horní Habartice	16.6.2004
	Mgr. Jiří Stránský	Cvikov	7.2.2004
	Eliška Šimáková	Česká Lípa	17.4.2004
Ing. Jaromír Vajsar	Kravaře	12.6.2004	

Přehled opravených drobných památek

Památky obnovené v roce 2002

Kamenný kříž u kostela v Dubnici
Kříž nad sjezdovkou v Polevsku
Kaplička sv. Trojice ve Staré Lípě

Památky obnovené v roce 2003

Kříž u hlavní silnice z Dobranova do Zákup
Mattauchův kříž v Doksech
Kříž v Dolní Libchavě
Kříž u staré silnice z Dolní Libchavy do Stružnice
Kříž nad obchodem v Dolní Světlé
Bílá kaple u Dubé
Kříž u Horního Pysku
Burgermeisterův kříž v Chlumu
Kříž v Chlumu
Kříž u staré silnice v Jablonném v Podještědí
Smírčí kříž v Kamenickém Šenově
Kříž u silničky v Kunraticích u Cvikova
Kříž u staré cesty v Kunraticích u Cvikova
Mildeova kaple pod Ortelem
Kříž u cesty z Mařenic do Kunratic
Kříž u silnice z Mařenic do Trávníku
Socha Panny Marie v Mařenicích
Kříž v Mařeničkách
Socha sv. Jana Nepomuckého v Novém Oldřichově
Kříž u Obrázku nad Práchní
Kříž u Skalice pod Českou skálou
Kříž ve Slunečné
Kříž za motorestem ve Stvolínkách
Kamenný kříž u Stvolínek
Kříž za Tachovem
Dřevěný kříž nad Trávníkem
Sousoší Kalvárie ve Velkém Valtinově

Památky obnovené v roce 2004

Kaplička ve Cvikově u lindavské silnice
Bývalá socha Panny Marie v Dolní Světlé
Kaplička na jižním konci Dubnice
Velký kříž v Heřmanicích u Žandova
Kříž za Heřmanicemi u Žandova
Kříž v Hlínovišti
Kříž na okraji Holan
Kříž v osadě Čapí Dvory
Dřevěný kříž v osadě Babylon
Socha sv. Jana Nepomuckého v Kamenickém Šenově
Müllerův kříž v Kamenickém Šenově
Kříž za hřištěm v Kamenickém Šenově
Kaplička sv. Floriána v Korcích
Kříž u silnice z Kozlů do Bořetína
Socha sv. Barbory v Kvítkově
Kříž u cesty z Loubí do Holan
Kaplička nad Loubským dolem
Kříž nad Loubským dolem
Kaplička nad Dvorskými kameny u Holan
Kaplička u Brnišťského rybníka
Kříž u odbočky k hájovně v Mařenicích
Kříž na okraji Mistrovic
Kříž v Novém Oldřichově
Kříž na horním konci osady Radeč
Kříž v Radvanci u odbočky do Maxova
Kaplička na jižním konci Skalice
Kříž na jihozápadním okraji Skalice
Kaplička sv. Aloise u Nové Skalky
Kříž u silnice ze Sloupu do Nového Boru
Socha sv. Jana Nepomuckého u Stvolínek
Kříž v osadě Taneček
Kříž u kulturního domu ve Svoru
Kaplička u cesty ze Svoru do Martinova Údolí
Kříž u silnice ze Zákup do Bohatic
Školní kříž v Žandově
Obraz sv. Jana Křtitele ve Ždíreckém dolu

Památky u kterých byla v r. 2004 zahájena obnova

Obrázek sv. Antonína u Kamenického Šenova
Boží muka u Palmeho dvora v Markvarticích
Mariánský sloup za hájovnou v Mařenicích
Kříž u silnice z Mimoně do Kuřívod
Mariánský sloup v Trávníku
Kaplička v Písečné
Kaplička v Robči
Kaplička u Žizníkova
Křížek u Písečné
Křížek za Dobranovem
Kříž u Vlčího Dolu
Kříž u Ploučnice
Křížek v Manušicích
Křížek u Skalice
Křížek v Dolní Libchavě
Výklenek s obrazem Panny Marie v Zákupech

Popisy opravených památek

Drobné památky obnovené v roce 2002

Kamenný kříž u kostela v Dubnici

Na podzim roku 2002 byl obnoven kamenný kříž z r. 1795, který byl rozvalen u tzv. Hekovy lípy - u polní cesty mezi Dubnicí a Postřelnou. Jedná se o pískovcový kříž skládající se z podstavce, soklu na zadní straně s rytým nápisem a hlavice s křížem s postavou Ukřížovaného. Kříž byl zrestaurován a znovu postaven v obci před pomníkem padlým pod kostelem. Část nákladů se podařilo získat z grantu Libereckého kraje a část nákladů zaplatila obec Dubnice. Obec dala k dispozici také techniku nutnou k převozu a vztyčení památky. Památku opravil Mgr. Vladimír Žák.

Kamenný kříž u kostela v Dubnici

Kříž nad sjezdovkou v Polevsku

V říjnu a listopadu r. 2002 byl obnoven kříž s kamenným soklem u malého rybníčku na křižovatce cest v sedle mezi Polevským vrchem a Medvědí hůrkou.

Na původním místě se dlouhé roky nacházel pouze fundament s podstavcem, poškozený sokl a hlavice se nacházely rozvaleny v sousedním rybníčku. Kovový kříž se nezachoval. Díky finančnímu příspěvku ing. Roberta Landy

z Prahy byla celá památka zrestaurována Mgr. Vladimírem Žákem z Chlumu u Dubé. Nový kovaný kříž vyrobil pan Pokorný z Děčína. Na dolní části soklu byla zezadu upevněna mosazná destička s nápisem OBNOVENO L.P.2002. Na obnově se technikou podílel i Obecní úřad Polevsko.

Kříž nad sjezdovkou v Polevsku

Kaplička sv. Trojice ve Staré Lípě

Kaplička sv. Trojice ve Staré Lípě

V květnu roku 2002 byl do opravené kapličky sv. Trojice ve Staré Lípě vsazen nový obraz malovaný na plechu. Obraz nakreslila Mgr. Veronika Žáková z Chlumu u Dubé. Kaplička byla opravena na náklady města a opravu provedla firma STAVO-Bošek. Kaplička s obrazem byla požehnána českolipským děkanem p. V. Matějkou dne 18. 5. 2002.

Drobné památky obnovené v roce 2003

Kříž u hlavní silnice z Dobranova do Zákup

Kříž s kamenným soklem stojí u hlavní silnice Dobranov - Zákupy, asi 200 m za Dobranovem, po pravé straně u odbočky na polní cestu, asi 15 m od silnice.

Na kamenném místy rozrušeném fundamentu, sestávajícím z pískovcových podélných kvádrů, stojí podstavec s vyrytým nečitelným nápisem na přední straně (na konci je AUS JAHRE 1854). V zadní dolní části podstavce chybí část pískovce. Na podstavec navazuje v dolní části rozšířený sokl, v němž je z přední strany nika pro sošku a kolem ní vystouplý reliéf větvičky s listy. Nad nikou je vystouplá plocha s nápisem Gelobet sei Jesus Christus. Po stranách soklu jsou vystouplá pole s patkou a hlavicí, na přední straně soklu

Kříž u hlavní silnice z Dobranova do Zákup

byly patrné otvory po střelách. Celý sokl byl posunutý z osy oproti podstavci. Hlavice má do stran vysazené římsy, v horní části zkracující se 3 stupně s poškozenou římsou. Kovový křížek chyběl, zůstala pouze dolní část navazující na hlavici. Okolí památky bylo silně zarostlé trávou a fundament byl zakrytý nánosem zeminy.

Oprava kříže, listopad 2003:

Okolí památky bylo vysekáno a vyčištěno, rozrušený fundament byl očištěn od nánosů zeminy, vyrovnán a spojen. Celý sokl s hlavici byl posunut zpět na své místo. Všechny otvory a poškozená místa byla opravena umělým pískovcem. Zbytek kovového původního kříže byl vyjmut a byl doplněn nový kovaný kříž. Povrch byl ošetřen roztokem pigmentů pro sladění přírodního a umělého pískovce. Kamenné části byly očištěny.

Opravu provedli členové občanského sdružení Kamil Ešner z Nového Boru a Miroslav Pröller z České Lípy. Kovaný kříž vyrobil p. Polák z Dolní Libchavy. Opravu platil MěÚ Česká Lípa.

Mattauchův kříž v Doksech

Kříž s kamenným soklem se nachází na malé vyvýšenině vpravo od silnice z Doks do Tachova.

Památku se skládá z podstavce, na jehož přední straně je nečitelný nápis a vzadu vyrytý nápis RENOVIERT. Sokl se směrem vzhůru zužuje, z přední strany je půlkruhovitě završená nika po sošce a pod ní další nečitelný nápis. Hlavice i kříž chyběly. Po pravé straně kříže je vzrostlá lípa, z druhého stromu dnes zůstal už jenom pařez.

Oprava kříže, říjen 2003:

Zadní část podstavce byla očištěna od nánosů zeminy. Mgr. Veronika Žáková z Chlumu u Dubé vytesala z pískovce novou římsovitou hlavici, která byla 19. října spojena se soklem nerezovým čepem. Do hlavice byl osazen nový kovaný kříž od pana Císařovského z Olešna.

Úpravu okolí a ořezání sousední lípy provedl Městský úřad Doksy, který také zaplatil opravu z grantu, uděleného odborem životního prostředí Libereckého kraje.

Kříž v Dolní Libchavě

Kříž s kamenným soklem se nachází v Dolní Libchavě naproti domu čp. 39. Na kamenném podstavci v horní části římsovitě stojí sokl, na jehož přední straně je hlubší nika po osazené desce. Celá levá hrana niky byla uražena. Římsovitá hlavice měla poškozené hrany a byla otočená přední částí dozadu. Kovový kříž chyběl. Z původního plůtku zůstaly jen 2 zlomené kamenné sloupky. Fundament a celé okolí památky bylo zakryté nánosem hlíny.

Mattauchův kříž v Doksech

Kříž v Dolní Libchavě

Oprava kříže, listopad 2003:

Při čištění okolí památky se pod hlínou objevily dva kamenné schůdky a pískovcový obrubník. Hrana niky na přední části soklu byla doplněna umělým pískovcem a do niky byla vsazena původní pískovcová deska s rytým nápisem, kterou objevil při stavbě plotu majitel sousedního pozemku.

Hlavice byla otočena do správné polohy, ураžené římsy byly opraveny umělým pískovcem a byl doplněn kovaný kříž. Pokusili jsme se i o vyrovnání fundamentu, protože celá památka byla kořeny okolních stromů nakloněna dopředu. Bez pomoci těžké techniky to ale nebylo možné provést. Kamenné části byly očištěny a povrch byl ošetřen roztokem pigmentů pro sladění přírodního a umělého pískovce.

Opravu provedli členové občanského sdružení Kamil Ešner z Nového Boru a Miroslav Pröller z České Lípy. Nový kovaný kříž vyrobil p. Polák z Dolní Libchavy. Opravu platil MěÚ Česká Lípa.

Kříž u staré silnice z Dolní Libchavy do Stružnice

Kříž s kamenným soklem stojí na levé straně staré silnice z Dolní Libchavy do Stružnice, asi 600 m před Stružnicí.

Podstavec, sokl a hlavice jsou ze žuly, litinový kříž chyběl. Celý podstavec a dolní část soklu byly zavaleny zeminou a zbytky asfaltu z těsně vedle probíhající silnice.

Oprava kříže, listopad 2003:

Z okolí památky byly odstraněny větve a od podstavce i soklu byly odstraněny nánosy zeminy. Povrch kamenných částí byl očištěn a po odstanění patky litinového kříže byl osazen nový kovaný kříž.

Opravu provedli členové občanského sdružení Kamil Ešner z Nového Boru a Miroslav Pröller z České Lípy. Kovaný kříž vyrobil p. Polák z Dolní Libchavy. Opravu platil MěÚ Česká Lípa.

Kříž u staré silnice z Dolní Libchavy do Stružnice

Kříž nad obchodem v Dolní Světlé

Kříž na kamenném soklu stojí na pravé straně silnice z Mařenic asi 200 m jižně od křižovatky uprostřed osady.

Pod mohutným kaštanem se dlouhá léta nacházel podstavec s hlavicí. Sokl a litinový kříž chyběl. Na přední straně podstavce a z levého boku je rytý nápis.

Oprava kříže, srpen-říjen 2003:

Oprava kříže byla zahájena 3. srpna srovnáním nakloněného podstavce a vysekáním otvorů pro čepy do dochovaného podstavce a hlavice.

Během srpna vyzdíl Mgr. Vladimír Žák z cihel nový sokl a omítl jej štukem. Pomocí traktoru s radlicí byla na sokl vyzvednuta hlavice, do níž byl 4. října osazen nový kovaný kříž od pana Císařovského z Olešna. Opravu platil OÚ Mařenice.

Kříž nad obchodem v Dolní Světlé

Bílá kaple u Dubé

Kamenná výklenková kaplička se nachází asi 200 m vlevo od silnice Dubá - Tuhaň za polním letištěm "Na sekerce". Dříve kolem ní vedla polní cesta do Horní Dubové hory.

Ve sborníku českolipského Excursions-Clubu z roku 1882 je uvedena lidová pověst, podle níž se na tomto místě spolu střetli v souboji dva bratři. Když spolu bojovali, jeden zakřičel na druhého "Kdo jsi?". Bratři se poznali a na památku svého setkání zde pak postavili kapli.

T. Langhans k tomu tehdy ale poznamenal, že stavba "Bílé kaple" se mnohem více podobá kapličkám u cest, vystavěným velkokněžnou Toskánskou mezi Zákupy a Horní Policí.

Oprava kapličky, září-říjen 2003:

Kaplička měla zničenou střechu a poškozenou fasádu, celý objekt byl zarostlý v křoví. Kaple má z přední strany hlubší niku pro obraz.

Opravu provedl Mgr. Vladimír Žák z Chlumu a Ing. Vojtěch Král z Oken. Byla při ní odstraněna stará omítka a kaple byla nově omítnuta, střecha byla zpevněna a doplněna krytina - bobrovka. Nakonec byla kaple nabílena.

Úpravu okolí a ořezání sousedního kaštanu provedl Městský úřad Dubá, který opravu také zaplatil z uděleného grantu odboru životního prostředí Libereckého kraje.

Bílá kaple u Dubé

Kříž u Horního Prysku

Kříž s kamenným soklem stojí u cesty, vedoucí od kostela po okraji pastvin směrem k Práchni.

Kamenný sokl a hlavice byly rozvaleny, na všech částech byly hluboké vrypy, zřejmě po ostření nástrojů, zvláště poškozená byla hlavice.

Oprava kříže, srpen-říjen 2003:

Byl vyrovnán kamenný fundament s podstavcem, který byl působením kořenů nahnutý. Pomocí řetězového zvedáku, upevněného na vedle stojící lípě, byl zvednutý sokl i hlavice a všechny části byly navzájem propojeny nerezovými čepy. Poškozené části byly doplněny umělým pískovcem. Na

opravený sokl byl 25. října osazen nový kovaný kříž od pana Císařovského z Olešna. Vedle stojící lípy byly ořezány a okolí upraveno.

Opravu platil Obecní úřad Prysk z uděleného grantu odboru životního prostředí Libereckého kraje. Restaurování památky provedl Mgr. Vladimír Žák z Chlumu u Dubé za pomoci dobrovolníků z našeho občanského sdružení.

Kříž u Horního Prysku

Burgermeisterův kříž v Chlumu

Kříž s kamenným soklem stojí v ulici u kostela před domem č.p. 3.

Kamenný sokl s kovovým křížem a korpusem Krista, který byl kdysi pozlacený. V dolní přední části soklu je nečitelný nápis, nad ním prázdná nika pro sošku. Na horní hraně hlavice stylizovaný obtočený vystoupilý reliéf hada.

V soupisu křížů farnosti Pavlovice je o této památce uvedeno, že ji před svým domem č.p. 3 postavil sedlák Josef Burgermeister, po němž byla také pojmenována. Kříž byl zřízen jako památník dobrotivé ochrany Boží před hrozícím nebezpečím požáru roku 1835. O údržbu se starali hospodáři z domu čp. 3.

Oprava kříže, léto 2003:

Restaurování památky provedl Mgr. Vladimír Žák z Chlumu. Poškozené kamenné části doplnil umělým pískovcem, povrch se očistil a zpevnil. Opravil také poškozený kovový korpus Krista. Opravu platil obecní úřad v Chlumu.

Bürgermeisterův kříž v Chlumu

Kříž v Chlumu

Kříž v Chlumu

Kříž s kamenným soklem stojí ve střední části obce u odbočky na bývalou polní cestu směr Podolec, vedoucí kolem skalního výklenku, v němž býval obraz "14 pomocníků".

Na klasicistním kamenném soklu chyběl kovový kříž, vpředu a na bocích soklu jsou mělké niky po osazených tabulkách s nápisem či malbou.

Oprava kříže, léto 2003:

Povrch nekvalitního pískovce, z něhož byly kamenné části vytesány, nesl známky přirozené destrukce zaviněné povětrnostními vlivy. Opravu památky provedl Mgr. Vladimír Žák z Chlumu, který všechny části očistil, chybějící a poškozené části doplnil umělým kamenem a osadil nový kovaný kříž, vyrobený panem Císařovským z Olešna.

Opravu zaplatil obecní úřad v Chlumu.

Kříž u staré silnice v Jablonném v Podještědí

Kříž s kamenným soklem stojí pod rozložitou lípou uprostřed pole u staré silnice do Cvikova.

Všechny kamenné části kříže včetně fundamentu byly rozvaleny a hluboko zaryty v zemi. Všechny části byly poměrně málo poškozeny a na podstavci i soklu se dochovaly dobře čitelné nápisy, kovový kříž chyběl.

Kříž u staré silnice v Jablonném v Podještědí

Oprava kříže, srpen-listopad 2003:

Dne 9. srpna 2003 začala oprava kamenného soklu po kříži. Fundament byl znovu sestaven a vyrovnán o kousek dál před mohutnou lípou, aby ho nemohly v budoucnu ovlivňovat kořeny lípy. Pomocí řetězového zvedáku pak byl na fundament vyzdvižen podstavec s nápisem, do všech částí byly vysekány otvory a osazeny čepy, které pak spojily podstavec se soklem a s

hlavicí. Byl do hlavice osazen umělecky zpracovaný kříž od p.Císařovského z Olejna. Oprava byla placena ze získané dotace 15.000,-Kč od Nadace PRECIOSA.

Smírčí kříž v Kamenickém Šenově

Smírčí kříž stojí u plotu posledního domu na levé straně silnice do Slunečné. Asi 65 cm široký a 70 cm vysoký pískovcový kříž s chybějícím levým ramenem má uprostřed vytesaný mělký výklenek se dvěma otvory, v němž byl kdysi zasazen plechový obrázek.

Pískovcový kříž dříve stával asi o 150 kroků dále k jihu a na dnešní místo byl přemístěn při stavbě silnice v roce 1846. O 50 let později byl poražen býkem, ale 23. srpna 1903 byl znovu postaven. V roce 1983 byl již značně poškozený kříž při kladení potrubí částečně zaražen do země, čímž se jeho výška zmenšila asi na 50 cm.

O původu kříže se ve starých vlastivědách uvádí toto: V roce 1630, když byl vlastníkem zdejšího statku č.p.40 Christian Helzel, vyvážel jeho čeledín jednoho dne se dvěma voly hnůj ze dvora na pole. S předposledním nákladem jel už poměrně pozdě večer, a když se vrátil s prázdným vozem, začala silná bouřka. Vůz byl naložen ještě naposledy a pán čeledínovi řekl, že se tento náklad ještě musí odvézt. Tenkrát se totiž mezi sedláky věřilo, že zůstane-li naložený náklad hnoje stát přes noc ve dvoře, přinese to do dvora neštěstí. Čeledín ale odmítl v bouřce jet a tak jel sedlák sám. Voli se ale při jízdě bouřkou splášili, zpřetrhali provazy a jen se zbytky nákladu se vrátili zpět na dvůr. Sedláka potom našli ležet mrtvého na cestě a na jeho památku nechali na tom místě postavit kamenný kříž.

Mnohem později - v nedělním odpolední 4. srpna 1775 tudy vedla domkářka Theresia Hankeová krávy na pastvu. Při návratu domů potkala dva muže, kteří šli od České Lípy, a přidala se k nim. Když se ale přiblížili k místu, kde stál kamenný kříž, začala bouřka a Theresii Hankeovou zasáhl blesk. Domkářka byla na místě mrtvá, zatímco oba muži byli jen trochu omráčeni, takže mohli oznámit, co se zde stalo.

Oprava kříže, květen-červenec 2003:

Na začátku září roku 2002 byl smírčí kříž zlomen a povalen na zem. Jeho torzo bylo proto vyzvednuto a odvezeno k Mgr. Vladimíru Žákovi do Chlumu u Dubé k restaurování.

Dne 8. května 2003 byla ze země vykopán odlomený spodní část kříže a místo bylo vybetonováno. Do základu byla poté upevněna dolní část kříže, na niž byla 14. června 2003 upevněna opravená horní část. Obě části byly spojeny čepem a opraveny umělým kamenem. V prvním červencovém týdnu byla provedena povrchová úprava a patinace kříže, čímž byla jeho renovace završena.

Opravu kříže provedl Mgr. Vladimír Žák za pomoci Miroslava Pröllera. Opravu platil MěÚ Kamenický Šenov.

Smírčí kříž v Kamenickém Šenově

Kříž u silničky v Kunraticích u Cvikova

Kříž s kamenným soklem stojí v zatáčce místní silničky, vedoucí z horní části obce ke hřbitovu, za můstkem přes potok.

Kamenný sokl s litinovým křížem. Kolem soklu je betonový obrubník, na němž byl ještě v 60. letech vysoký dřevěný plot a po stranách stály dvě mohutné lípy.

Na počátku 90. let 20. století na kříž spadla poslední stojící lípa. Litinový kříž se zlomil a sokl s hlavicí byly povaleny.

Oprava kříže, říjen 2003:

Majitel blízkého domu povalený sokl s hlavicí v roce 2001 vyzvednul a uschoval u sebe i zlomený litinový kříž.

V říjnu 2003 Mgr. Vladimír Žák s pomocí dalších členů občanského sdružení kamenné části očistil a poškozené části vyspravil umělým kamenem. Litinový kříž byl opraven panem Císařovským z Olešna. Na zadní část kříže byl připevněn kovový pás, jehož pomocí byl přišroubován ke dolní části, která zůstala v hlavicí. Obnovu kříže zaplatil obecní úřad v Kunraticích.

Kříž u silničky v Kunraticích u Cvikova

Kříž u staré cesty v Kunraticích u Cvikova

Kříž u staré cesty v Kunraticích u Cvikova

Kříž s kamenným soklem stojí na začátku staré cesty do Mařenic, asi 100 m od zatáčky silničky vedoucí od hřbitova do severní část obce.

Kamenný podstavec a sokl byly v pořádku, poškozena byla jen horní část hlavice v místě, kde byl zasazen původní litinový kříž. Kříž chyběl. Kolem soklu je betonový obrubník, na němž býval osazen kovový plůtek.

Oprava kříže, říjen 2003:

Kříž byl zarostlý křovím, které nechala obec vysekat.

V rámci opravy byly kamenné části památky očištěny a byla slepena rozbitá horní část hlavice. Dne 11. října byl osazen nový kovaný kříž, vyrobený panem Císařovským z Olešna. Opravu provedl Mgr. Vladimír Žák z Chlumu za pomoci dalších členů sdružení. Opravu platil Obecní úřad v Kunraticích.

Mildeova kaple pod Ortelem

Kamenná kaplička stojí u žluté turistické značky na kraji lesa pod Ortelem asi 100 m severně od silnice z Lindavy do Sloupu.

Podle soupisu křížů lindavské farnosti byla kaple postavena v roce 1706 sedlákem Antonem Wernerem na jeho pozemku u polní cesty do Sloupu. Také jeho následovníci se v kupní smlouvě zavázali udržovat kapli v dobrém stavu. Renovována byla v letech 1750, 1848, potom byla udržována majitelem pozemku Franzem Mildem a po jeho smrti renovována roku 1902. Posledním majitelem byl před 2. světovou válkou hostinský Anton Müller ze Sloupu. Podle lidového podání byl prý u této kaple bleskem zabit muž, který krátce předtím falešně přísahal.

Kamenná kaple měla dřevěnou střechu a v jejím výklenku bylo znázorněno rozloučení Ježíše se svou matkou ve dvou průměrně zpracovaných sochách, mimoto v ní byly dva dosti dobré obrazy sv. Jakuba a sv. Prokopa.

Oprava kaple, říjen-prosinec 2003:

Kaplička byla ve stavebně velmi špatném stavu. Na střeše zcela chyběla krytina (tašky), většina pískovcových střešních desek byla rozpadlá či chyběla. Na střeše vyrůstala vegetace. Podstřešní římsa byla poškozená a částečně i chyběla. Omítka zcela chyběla, některé kameny ze zdiva byly vypadlé, v zadní části výklenku byla prasklina. Celé okolí bylo silně zarostlé vegetací.

Na výzvu občanského sdružení reagoval majitel památky Lesy ČR a.s., které na základě projektu zaplatily 38.000,-Kč na její opravu. Opravu provedl člen sdružení Kamil Ešner z Nového Boru s pomocí dalších členů OS. Pískovcové štuky byly vyspárovány, chybějící části byly doplněny. Střecha byla opravena a na trámký a latě byly doplněny tašky bobrovky. Nika byla vyštukována a vymalována. Podlaha byla doplněna cihlami. Celé okolí bylo upraveno.

Mildeova kaple pod Ortelem

Kříž u cesty z Mařenic do Kunratic

Kříž u cesty z Mařenic do Kunratic

Kříž s kamenným soklem stojí u staré cesty přes Třídolí do Kunratic, asi 100 m před odbočkou ke hřbitovu v Mařeničkách.

Kamenný sokl s nápisem na přední straně a litinovým křížem. Kolem kříže rostou 4 mohutné lípy.

Oprava kříže, červenec-říjen 2003:

Kamenný sokl byl na přední straně poškozen povrchovým rozpadáváním měkkého pískovce. Litinový kříž byl rezavý, korpus Krista poškozený a s uraženými částmi.

Zlomený kříž byl na zadní straně spojen s dolní částí, která zůstala v hlavici, pomocí kovového pásku, na který byly obě části kříže přišroubovány. Poškozený povrch soklu byl doplněn umělým pískovcem

Opravu provedl Mgr. Vladimír Žák, litinový kříž zrestauroval pan Císařovský z Olešna. Celou opravu zaplatil Obecní úřad v Mařenicích.

Kříž u silnice z Mařenic do Trávníku

Kříž s kamenným soklem stojí na pravé straně silnice z Mařenic do Trávníku, asi 150 m před odbočkou do Antonínova Údolí.

Podstavec a sokl má na přední straně vyryté nápisy. Kříž stojí mezi dvěma lípami.

Oprava kříže, červenec-listopad 2003:

Dne 21. července Mgr. Vladimír Žák za pomoci členů občanského sdružení opravil poškozenou hlavici a očistil všechny kamenné části. Na začátku října byl osazen nový kovaný kříž od p. Císařovského z Olešna.. Opravu zaplatil Obecní úřad v Mařenicích.

Kříž u silnice z Mařenic do Trávníku

Socha Panny Marie v Mařenicích

Soška stojí na kamenném soklu v severní části Mařenic vedle mostku přes potok naproti domu čp. 187.

Podstavec sochy má ze všech čtyř stran ryté nápisy - nápis z přední strany o renovování r. 1893 a z levé strany nápis vztahující se k r. 1607. Hlavice je římsovitá. Soška Panny Marie je asi 0,5m vysoká, v levé ruce drží Jezulátko s jablkem v ruce.

Oprava sochy, červenec-říjen 2003:

Soška měla uražený pravý konec paže a Jezulátku chyběla hlava. Restauraování provedl Mgr. Vladimír Žák a Mgr. Veronika Žáková. Byla doplněna chybějící část ruky a hlavy. Při opravě podstavce sochy byla odkryta pod podezdívkou krásně zdobená korintská hlavice. Ta by možná mohla pocházet z vrcholu Mariánského sloupu, který stojí v lese za hájovnou na konci Mařenic u staré cesty na Třídómí a Kunratice. Hlavice byla po poradě s památkáři opět překryta podezdívkou. Opravu sochy platil obecní úřad v Mařenicích.

Socha Panny Marie v Mařenicích

Kříž v Mařeničkách

Kříž s kamenným soklem stojí na levé straně silnice směrem do Mařenic vedle autobusové zastávky.

Sokl kříže byl napříč zlomený, hlavice byla povalena a kříž byl zlomen. Původně byl kolem kříže dřevěný plůtek.

Ještě v 80. letech 20. století byla památka kompletní. V 90. letech byl kovový kříž zlomen a později byla povalena také hlavice a rozlomen sokl.

Oprava kříže, červenec-říjen 2003:

Během léta roku 2003 byl vyrovnán nakloněný podstavec, slepen rozlomený sokl a na jeho vrchol upevněna hlavice se zbytkem kříže. V říjnu byla oprava dokončena osazením původního litinového kříže, renovovaného panem Císařovským z Olešna.

Opravu platil Obecní úřad Mařenice a provedl ji Mgr. Vladimír Žák s pomocí dalších členů občanského sdružení.

Kříž v Mařeničkách

Socha sv. Jana Nepomuckého v Novém Oldřichově

Kamenná socha stojí u hřbitova v horní části obce. Sv. Jan Nepomucký drží v levé ruce biret, u pravé nohy stojí andílek s křížem v rukou.

Dle časopisu farnosti Kamenický Šenov, Prácheň a Nový Oldřichov („Hausblatter“) z r. 1936 stála socha původně, spolu se sochou Ecce Homo, na zahradní zdi tzv. „Mistrovického zámečku“. Po prodeji tohoto zámečku hrabětem Kinským do soukromých rukou byly obě tyto sochy darovány obci. V období 1. světové války byla socha povalena a několik měsíců ležela v silničním příkopu. V r. 1916 byla místními obyvateli převezena ke hřbitovu a opravena.

Oprava sochy, září 2003:

Při dokumentování sochy v létě r. 2002 bylo zjištěno, že hlava této památkově chráněné sochy má prasklinu a hrozí její rozpad. Proto jsme ve spolupráci s obecním úřadem iniciovali opravu.

Oprava byla provedena v létě r. 2003 a při ní byla prasklina opravena Mgr. Vladimírem Žákem z Chlumu u Dubé umělým pískovcem. Opravu platil Obecní úřad Nový Oldřichov.

Socha sv. Jana Nepomuckého v Novém Oldřichově

Kříž u Obrázku nad Práchní

Kříž s kamenným soklem stojí u značené turistické cesty z Práchně do Polevska kousek za vysílačem na Obrázku.

Kamenný podstavec s profilovanou římsou nahoře; sokl má z přední strany a z boku vstoupilé plochy, na přední straně psaný nápis; hlavice má do stran vysazené římsy, v horní části tři stupně; kříž byl původně litinový.

Prasklý sokl kříže se rozpadl v zimě 1998/1999 a následně v roce 2000 kdosi ukradl kovový kříž z rozvalené hlavice.

Oprava kříže, květen-srpen 2003:

Dne 11. května 2003 zahájilo občanské sdružení obnovu památky. Byla odkopána zemina kolem soklu a fundamentu. Na 3 kusy rozpadlý sokl byl slepen a všechny kamenné části byly mechanicky očištěny. O 2 týdny později byl podstavec kříže pomocí kovových tyčí a kamenů srovnán do roviny a pomocí zvedáku byl na něj znovu osazen sokl s hlavicí. Všechny části byly spojeny původními čepy. Zároveň začala oprava poškozených míst soklu.

Během června byly chybějící části soklu a praskliny opravené umělým kamenem a 24. července byla oprava kříže dokončena osazením nového kovaného kříže, zhotoveného panem Pokorným z Děčína. Kříž stál 4 500,- Kč.

Náklady na opravu ve výši 20 000 Kč věnoval ing. Robert Landa z Prahy, opravu provedl Mgr. Vladimír Žák s pomocí členů občanského sdružení.

Kříž u Obrázku nad Práchní

Kříž u Skalice pod Českou skálou

Kříž s kamenným soklem stojí západně od obce v horní části pastvin pod Českou skálou.

Na podstavci soklu je v mělkém výklenku vyrytý nápis: ERRICHTET ZUR EHRE GOTTES VON JOSEF UND ANNA JOSEFA HANIG AUS LANGENAU DEN 23. FEBR. 1886. V horní části soklu nad mělkým výklenkem, kde chybí osazená deska je na vystouplé ploše nápis: VATER IN DEINE HANDE EMPFEHLE ICH MEINEN GEIST.

Oprava kříže, září-říjen 2003:

Při opravě kříže byl odstraněn nános zeminy od podstavce a fundamentu. Odstraněna a rozřezána byla také velká větev, spadlá z vedle stojící lípy. Poškozené kamenné části byly opraveny umělým pískovcem a do hlavice byl osazen nový kovaný kříž od pana Císařovského z Olešna.

Obecní úřad odstranil ještě dvě poškozené lípy, stojící před křížkem. Opravu platil Obecní úřad Skalice z uděleného grantu odboru životního prostředí

Libereckého kraje. Restaurování památky provedl Mgr. Vladimír Žák z Chlumu u Dubé za pomoci dobrovolníků z našeho občanského sdružení.

Kříž u Skalice pod Českou skálou

Kříž ve Slunečné

Kříž ve Slunečné

Kříž s kamenným soklem stával u bývalé polní cesty, vedoucí ze hřbitova do vsi. Při obnově byl přemístěn k odbočce silničky do Svobodné Vsi.

Oprava kříže, červen-listopad 2003:

Ve spolupráci s Obecním úřadem ve Slunečné se podařilo získat dotaci z grantu Libereckého kraje na obnovu soklu s křížem, který byl rozvalen u bývalé polní cesty ze hřbitova do vsi. Majitel pozemku ing. Hroch vyzvedl a uložil podstavec, rozvalený sokl i hlavici, a po dohodě s obecním úřadem vybral nové místo na křižovatce asi 200 m severně od původního stanoviště, kde vybetonoval základy a navezl hlinu. S pomocí jeho traktoru byly 21. září vztyčeny jednotlivé části podstavce a soklu a členka sdružení Mgr. Veronika Žáková vysekala z pískovce novou hlavici, na niž byl v listopadu upevněn kamenný kříž. U křížku byly obcí vysazeny dvě lípy.

Kříž za motorestem ve Stvolínkách

Kříž s kamenným soklem stojí asi 200 m za motorestem pod mohutnou lípou v poli směrem ke Koňskému rybníku.

Sokl má z přední části výklenek s otvory po osazené desce. Na přední straně hlavice je poškozený vystouplý reliéf snopu, kalichu a hroznu vína.

Jedná se o klasicistní památku z druhé poloviny 19. století.

Kříž za motorestem ve Stvolínkách

Oprava kříže, červenec-říjen 2003:

Rozvalené části soklu dlouhá léta ležely nepovšimnuty u zaniklé polní cesty z obce k rybníku. Podstavec, sokl i hlavice byly povaleny, kamenný fundament byl nakloněn kořený a rozlomen na dva kusy. Litinový kříž chyběl.

Oprava byla zahájena 20.7.2003, kdy byl fundament kříže posunut z dosahu kořenů, vyrovnáno podloží a obě části byly slepeny dohromady. Na fundament byl postaven podstavec, sokl i hlavice a všechny části byly spojeny nerezovými čepy. Poškozené části byly postupně vyspraveny umělým pískovcem. Dne 18. října byla z hlavice odstraněna patka původního litinového kříže a do rozšířeného otvoru byl osazen nový kovaný kříž od pana Císařovského z Olešna. Opravu kříže platil Obecní úřad Stvolínky.

Kamenný kříž u Stvolínek

Mohutný 3 metry vysoký pískovcový kříž stojí na hraně skály asi 100 m vpravo od lesní cesty, směřující do údolí Kolenského vodopádu.

Tato památka nemá v našem regionu obdobu a je až s podivem v jak dobrém stavu kříž přežil "zlé" doby. Do této chvíle se nám zatím nepodařilo najít jakoukoliv zmínku o historii kříže. Kříž byl v dobrém stavu až do roku 2003, kdy byla zřejmě vandalským zásahem ulomena horní část kříže.

Kamenný kříž u Stvolínek

Oprava kříže, říjen 2003:

Opravu kříže provedl člen sdružení Kamil Ešner z Nového Boru. Podle původního stavu byla ze dvou kusů pískovce vytesána chybějící část kříže a

zároveň byla opravena i ostatní povrchová poškození kříže. Náklady na opravu ve výši 15 000,- Kč platila Lesní správa Česká Lípa, která je majitelem památky.

Kříž za Tachovem

Kříž s kamenným soklem stojí kousek za Tachovem u staré polní cesty do Zbyn.

Oprava kříže, září 2003:

Oprava byla provedena ve spolupráci s Obecním úřadem Tachov. Sokl s hlavicí byly povaleny a původní litinový kříž chyběl - našli jsme pouze ulomenou střední část kříže. Nejdříve byl narovnan posunutý podstavec. Povalený sokl byl zvednut pomocí autojeřábu, který byl obecním úřadem zapůjčen z místního kamenolomu. Sokl byl usazen na původní čep. U hlavice bylo zjištěno, že původní čep je zlomený, proto byl odstraněn a vsazen čep nový. Za ulomeným zbytkem původního litinového kříže byl vysekán otvor pro nový kovaný kříž, který vyrobil kovář p. Polák z Dolní Libchavy. Hlavice byla pomocí autojeřábu vyzdvížena na sokl a byl usazen kříž. Opravu platil Obecní úřad Tachov a provedli jsme ji vlastními silami pouze za náklady na materiál ve výši 4 000,- Kč.

Kříž za Tachovem

Dřevěný kříž nad Trávníkem

Dřevěný kříž se nachází na okraji lesa západně nad osadou Trávník. Je od něj krásný výhled na východní část Lužických hor a k jihu na Českolipsko.

Jednoduchý dřevěný kříž s plechovým obrazem Krista byl ohrazen dřevěným plůtkem se čtyřmi kamennými sloupky. Stojí mezi 4 mohutnými stromy, rostou zde dvě lípy srdčité a dva jasany ztepilé.

Oprava kříže, červenec 2003:

Dne 11. července 2003 provedlo občanské sdružení Drobné památky severních Čech ve spolupráci se 4. oddílem skautů TOPA Česká Lípa, který měl v údolí Hamerského potoka letní tábor, opravu starého dřevěného kříže nad osadou Trávník. Kříž byl značně zarostlý a jeho uhnílá spodní část byla volně uložena v zemi. Kříž byl proto vyjmut, uhnílá část byla odříznuta, spodek kříže byl opálen v ohni a celý kříž byl natřen bezbarvým lakem. Poté byl kříž osazen do upravené díry, zalité betonem a zpevněné kameny. Očištěna byla také kamenná obruba kříže s čtyřmi kamennými sloupky bývalého dřevěného plůtku, který kolem kříže původně byl. Při opravě bylo nalezeno několik kovových částí z plechové postavy Krista, která bývala na kříži připevněna a z níž dodnes zůstaly kované hřeby a část levé dlaně. Okolní stromy byly ořezány od převislých větví.

Dřevěný kříž nad Trávníkem

Sousoší Kalvárie ve Velkém Valtinově

Kamenné sousoší stojí v obci u kostela.

Sochy Panny Marie, sv. Jana Evangelisty a dřevěný kříž s plechovou postavou Ukřižovaného v kamenném soklu.

Kolem roku 2000 byla socha Panny Marie povalena a urazila se hlava. Dřevěný kříž s plechovým Kristem chybí již delší dobu.

Oprava sochy Panny Marie, květen 2003:

Po schválení projektu památkovým ústavem a v součinnosti s obecním úřadem byla 25. května 2003 socha vyzvednuta traktorem na sokl, došlo k jejímu zajištění a očištění. Kamenný sokl po dřevěném kříži byl narovnan.

Restaurátor Mgr. Žák doplnil vztyčené soše uraženou hlavu.

Sousoší Kalvárie ve Velkém Valtinově

Drobné památky obnovené v roce 2004

Kaplička ve Cvikově u lindavské silnice

Kamenná kaplička stojí na dolním konci Cvikova na pravé straně silnice do Lindavy, poblíž bývalého železničního přejezdu.

Oprava kapličky, září 2004:

Kaplička měla před opravou propadlou střechu a opadanou omítku, dřevěné dveře byly zničeny.

Poškozená střecha kapličky byla rozebrána, poté byl zhotoven nový krov a na něj byla položena střešní krytina z bobrovky. Opadávající omítky ze stěn byla odstraněna a celá kaplička byla nově omítnuta a nabilena.

Částku 25 000 Kč na opravu kapličky zaplatil Městský úřad ve Cvikově, veškeré práce provedl člen sdružení Kamil Ešner z Nového Boru.

Bývalá socha Panny Marie v Dolní Světlé

Památky stojí vlevo od silnice z Dolní do Horní Světlé, u odbočky polní cesty.

Na kamenném soklu je nápis: "Ao 1758 GEORG KNOBLOCH". Původně na soklu stála kamenná socha Panny Marie, dnes je zde místo ní nový kovaný kříž. Socha byla zničena či odcizena krátce po 2. světové válce.

Kaplička ve Cvikově u lindavské silnice

Bývalá socha Panny Marie v Dolní Světlé

V soupisu křížů mařenické farnosti z roku 1836 se uvádí, že kamennou sochu Panny Marie zřídil na rohu svého pole u cesty do Horní Světlé Georg Knobloch, zahradník z domu čp.95. O památku se staral tehdejší majitel Joseph Knobloch, který se zavázal udržovat ji i do budoucna.

Oprava památky, říjen 2004:

Před opravou byl zachován pouze poškozený kamenný sokl na nízkém podstavci, chybějící hlavice ale byla nalezena zasypaná zeminou nedaleko památky.

Poškozená místa hlavice byla opravena umělým pískovcem a na hlavici byl osazen nový kovaný kříž od Petra Císařovského z Olešna.

Opravu prováděl Mgr. Vladimír Žák, finanční prostředky poskytl Obecní úřad v Mařenicích, částečně s využitím dotace, získané od Libereckého kraje.

Kaplička na jižním konci Dubnice

Kamenná kaplička stojí před areálem bývalého zemědělského družstva na jihozápadním okraji obce poblíž silnice do Stráže pod Ralskem. Kaplička stojí na soukromém pozemku p. Štěřby z Dubnice.

Oprava kapličky, září-říjen 2004:

Kaplička byla již těsně před zánikem, zůstaly z ní jen pobořené a provlhlé obvodové zdi. K její záchraně jsme se rozhodli podat žádost o grant z Nadace VIA, který jsme nakonec obdrželi ve výši 77 000 Kč.

Po celkovém posouzení stavu kapličky na místě byly dochované zbytky zdi zaměřeny a odstraněny. Na jejich místě byly vybetonovány nové základy s izolací a na nich byla kaplička nově vystavěna. Střecha byla pokryta bobrovkou a nad štítem byl osazen nový kovaný křížek. Uvnitř kapličky byl vybudován oltářík z pískovcových štuků. Vnější stěny byly vymalovány v kombinaci bílé a žluté barvy. Opravu provedl Ing. Václav Král, člen našeho sdružení.

Kaplička na jižním konci Dubnice

Velký kříž v Heřmanicích u Žandova

Kříž s kamenným soklem stojí u silnice ve střední části osady, asi 200 m před odbočkou na Velkou Javorskou.

Oprava kříže, květen 2004:

Všechny části soklu s výjimkou podstavce byly poveleny na zemi a zčásti zasypany hlínou, litinový kříž chyběl.

V neděli 16. května 2004 byly jednotlivé části kříže vyzvednuty, očištěny a byly do nich vysekány otvory pro čepy. Při odkopávání zeminy kolem dvoustupňového fundamentu byla nalezena ještě zcela zasypaná dolní část hlavice. Poté byly za pomoci jeřábu jednotlivé kamenné části sestaveny dohromady a na zbytek ulomeného litinového kříže byl přivařen nový kříž, zhotovený kovářem p. Polákem z Dolní Libchavy.

Dodatečně byla na boku soklu osazena plastová destička s nápisem: "Obnoveno městem Žandov L.P. 2004".

Opravu zaplatil MěÚ Žandov a z občanského sdružení se na ní podíleli Kamil Ešner, Miroslav Pröller, Jiří Kühn a Jiří Stránský.

Velký kříž v Heřmanicích u Žandova

Kříž za Heřmanicemi u Žandova

Kříž s kamenným soklem stojí kousek nad osadou, vpravo u silnice do Kravař. Sokl a obě části hlavice byly poveleny, kříž chyběl.

Oprava kříže, květen 2004:

V neděli 16. května 2004 byly jednotlivé části kříže vyzvednuty a očištěny od hlíny. Přitom byla nalezena i zcela zasypaná dolní část hlavice. Za pomoci

jeřábu pak byly kamenné části sestaveny dohromady, navzájem spojeny čepy a cementovou maltou. Hlavice se bohužel při vysekávání otvoru pro kříž rozpadla na tři kusy, které musely být slepeny dohromady. Také poškozená místa soklu byla vyspravena umělým kamenem a do hlavice byl osazen nový kovaný kříž od p. Poláka z Dolní Libchavy. Na boční straně soklu byla nakonec připevněna plastová destička s nápisem: "Obnoveno městem Žandov L.P. 2004".

Oprava se uskutečnila ve spolupráci s MěÚ Žandov, který opravu zaplatil. Na obnově se podíleli členové sdružení Kamil Ešner, Miroslav Pröller, Jiří Kühn a Jiří Stránský.

Kříž za Heřmanicemi u Žandova

Kříž v Hlínovišti

Kříž s kamenným soklem stojí v osadě Zadní Hlínoviště asi 300 m vpravo od hlavní silnice z Bělé pod Bezdězem do Doks.

Oprava kříže, září 2004:

O statické zajištění nakloněného kříže nás požádal farář Jan Nep. Jiříštně z Bělé pod Bezdězem.

V neděli 12. září 2004 byl celý kamenný sokl s křížem pomocí hydraulické ruky přesunut asi o 1 metr vpřed z místa, kde zadní část fundamentu zvedaly kořeny sousední lípy.

Provoz hydraulické ruky zaplatil Městský úřad v Bělé pod Bezdězem, práci provedli Miroslav Pröller z našeho sdružení a Petr Císařovský z obč. sdružení Pšovka.

Kříž v Hlínovišti

Kříž na okraji Holan

Kříž na okraji Holan

Kříž na kamenném soklu stojí na konci obce u silnice do Litic.

Oprava kříže, květen 2004:

Kamenný sokl byl postaven potomky rychtáře Tietzeho, který byl za vedení selské rebelie popraven v České Lípě. Původně měl sokl ještě jeden kamenný stupeň a na něm byl litinový kříž. Ještě v 50. letech 20. století byl v dobrém stavu.

Kamenný podstavec kříže byl opraven umělým pískovcem a zpatinován, na jeho vrcholu byl osazen nový kovaný kříž s malovaným korpusem Krista, který vyrobil kovář Petr Pokorný z Děčína.

Náklady na opravu ve výši 12 000 Kč zaplatil Obecní úřad v Holanech z grantu, získaného od Nadace VIA. Osazení kříže a opravu podstavce provedl člen sdružení Kamil Ešner z Nového Boru.

Kříž v osadě Čapí Dvory

Kříž s kamenným soklem stojí při cestě v osadě Čapí Dvory.

Oprava kříže, květen-srpen 2004:

Památku byla před opravou poškozená, kamenný sokl byl otlučený, fundament zanesený hlínou a litinový kříž byl zlomený. Zasypaný fundament byl očištěn od nánosů zeminy a spáry byly vyplněny maltovou směsí. Poškozená místa soklu byla opravena umělým pískovcem a zpatinována. Zlomený kříž byl svařen, ošetřen proti korozi a nově natřen.

Částku 8 000 Kč na opravu zaplatil Obecní úřad v Holanech z grantu, získaného od Nadace VIA, veškeré práce provedl Kamil Ešner z Nového Boru.

Kříž v osadě Čapí Dvory

Dřevěný kříž v osadě Babylon

Dřevěný kříž stojí na návsi v osadě Babylon.

Oprava kříže, listopad 2004:

Původní dřevěný kříž uhnul v místě jeho osazení do země a během zimy 2003/04 se zřítíl na zem.

Nový dřevěný kříž byl zasazen do kovové patky zabetonované do země a důkladně impregnován. Zhotoven byl v rozměrech původního dřevěného kříže.

Opravu za 7 500 Kč zaplatil Obecní úřad v Holanech z grantu, získaného od Nadace VIA. Výrobu a osazení kříže provedl člen sdružení Kamil Ešner z Nového Boru.

Dřevěný kříž v osadě Babylon

Socha sv. Jana Nepomuckého v Kamenickém Šenově

Socha na kamenném soklu původně stála v opuštěné zahradě naproti faře u kostela sv. Jana Křtitele.

Na členitém několikastupňovém římsovitém soklu je upevněna asi 0,5 m vysoká soška sv. Jana Nepomuckého. Na podstavci je nápis "R 1809", Soše chyběla kovová svatozář, samotná socha byla značně poškozená zvětráním a pozdějšími zásahy. V zadní části byla připevněna k soklu dvěma kovovými kramlemi, chybějící kámen byl dobetonován a doplněn kousky cihel, část temena hlavy chyběla.

Socha sv. Jana Nepomuckého v Kamenickém Šenově

Oprava sochy, květen 2003 - srpen 2004:

Naše občanské sdružení dalo impuls k opravě sošky sv. Jana Nepomuckého v Kamenickém Šenově. Stav této památky byl alarmující, socha byla uprostřed horizontálně prasklá a v zadní dolní části vypadávaly části kamene, socha byla popraskaná.

Na základě dohody s městem byla 17. května 2003 zahájena první fáze obnovy sochy. Socha byla ze soklu sejmuta a odvezena k restaurování k Vladimíru Žákovi do Chlumu.

Dne 25. srpna 2004 byl sokl z rozhodnutí městského úřadu přenesen na volné prostranství před kostelem, kde byl opraven a poté na něj byla opět osazena opravená soška.

Celou opravu financoval částkou 80 000 Kč Městský úřad v Kamenickém Šenově.

Müllerův kříž v Kamenickém Šenově

Kříž s kamenným soklem stojí u bývalé cesty v pastvině nad vodárnou vlevo od silnice do Nového Oldřichova.

Oprava kříže, květen 2004:

Dne 8. května 2004 byl zpevněn poškozený základ kříže, povalený kamenný sokl a hlavice kříže byly očištěny a byly do nich vysekány otvory pro čepy. Hlavice a zbytky kříže byly odvezeny k opravě ke kováři p. Polákovi z Dolní Libchavy. Kříž byl svařen a natřen.

O 3 týdny později byly všechny dochované části kříže sestaveny pomocí techniky dohromady. Poškozená místa byla opravena umělým pískovcem. Práci provedli členové sdružení Jiří Kühn, Karel Hružek a Miroslav Pröller, materiál v hodnotě 2 000,- Kč zaplatil MěÚ Kamenický Šenov.

Müllerův kříž v Kamenickém Šenově

Kříž za hříštěm v Kamenickém Šenově

Kříž za hřištěm v Kamenickém Šenově

Kříž s kamenným soklem stojí na starém rozcestí asi 200 m za fotbalovým hřištěm při cestě, vedoucí z dolní části Kamenického Šenova do Nového Oldřichova.

Podle fotografií byl kříž v dobrém stavu ještě v 50. letech 20. století a zničen byl v červnu 1964 (zápis ve farní kronice).

Oprava kříže, srpen-září 2004:

Na místě se dochoval jen kamenný podstavec, sokl byl povelan na zemi, hlavice a kříž byly odcizeny.

Ve středu 11. srpna 2004 byly jednotlivé kamenné části očištěny a vysekány otvory pro čepy. V neděli 19. září 2004 byl sokl pomocí jeřábu vyzvednut a osazen na čep na podstavec. Na sokl byla usazena nová hlavice, kterou z hořického pískovce vytesal člen sdružení Martin Mikolášek ze Svoru, a kovaný kříž od p. Poláka z Dolní Libchavy. Nakonec byla poškozená místa na podstavci i soklu doplněna a vyspravena umělým pískovcem.

Náklady na opravu ve výši 9 000 Kč zaplatilo naše občanské sdružení, které při této příležitosti vydalo pamětní list a vyhlásilo dobrovolnou sbírku, která uhradila část nákladů. Na opravě kříže se podíleli členové sdružení Miroslav Pröller, Karel Hružek a Jiří Kühn.

Kaplička sv. Floriána v Korcích

Kamenná kaplička stojí u domu č.p.37 na pravé straně silnice, vedoucí ze středu osady do Dubé.

V soupisu křížů bořejovské farnosti z roku 1835 se uvádí klenutá kamenná kaple vestavěná do zdi dvora čp. 21, vyzdobená obrazem sv. Floriána malovaném na plátně a opatřená dřevěnou mříží. Kaplička stála na pozemku, patřícím k usedlosti čp.21 na návsi. Kapli zřídil majitel hospodářství č.p.21, sedlák Franz Luniak. O její údržbu se později podle možností starali majitelé tohoto hospodářství.

Oprava kapličky, říjen 2004:

Kaplička byla před opravou ve velmi špatném stavu. Byla ohrožena stabilita celé stavby, zadní stěna byla prasklá, strop propadlý a omítka opadaná.

Z iniciativy našeho sdružení a ve spolupráci s administrátorem farnosti Mgr. Janem N. Jiříštěm byla prostřednictvím římskokatolické farnosti Bořejov podána žádost o grant Nadace Občanského fóra, která na opravu poskytla 30 000 Kč.

Zdivo kapličky s římsami bylo opraveno a střecha byla zpevněna betonovým věncem. Přední stěna byla nově omítnuta a spolu s vnitřkem vybělena, střecha památky byla nově pokryta bobrovkou. Opraveny byly také původní dřevěné dveře kapličky a nad vchodem byl z kamínek vytvářen nápis IHS.

Opravu provedl člen sdružení ing. Vojtěch Král s pomocníky.

Kaplička sv. Floriána v Korcích

Kříž u silnice z Kozlů do Bořetína

Kříž u silnice z Kozlů do Bořetína

Kříž s kamenným soklem stojí u zaniklé cesty asi 50 m jižně od silnice z Kozlů do Bořetína.

Sokl je šestistupňový, na prostřední části je reliéf svaté Trojice, reliéf kříže v nice, reliéf srdce. Na podstavci je nápis o zřizovateli z Kozlů včetně letopočtu. Všechny části byly rozvaleny, kromě podstavce. Litinový kříž byl ulomen.

Oprava kříže, květen-červen 2003:

V neděli 9. května 2004 byly všechny kamenné části očištěny a byly do nich vysekány otvory pro čepy. Hlavice s dochovanou patkou kříže byla odvezena ke kováři p. Polákovi do Dolní Libchavy.

Dne 5. června 2004 jsme na strom nad křížek zavěsili řetězový zvedák a pomocí něho jsme zvedli jednotlivé části a osadili je na čepy, jako výplň byl použit umělý kámen. Kovaný kříž od p. Poláka byl přivařen na zbytek zlomeného původního kříže, který v hlavici zůstal (2 000 Kč). Je to zatím největší kříž, který jsme pomocí ručního zvedáku vztýčili (i s křížem přes 4 m).

Na obnově se podíleli p. Rozumek z Manušic, Jirka Kühn a Miroslav Pröller. Náklady na opravu platil Obecní úřad Kozly.

Socha sv. Barbory v Kvítkově

Socha na kamenném soklu stojí na návrší nad vsí.

Socha sv. Barbory je významnou památkou v rámci celého regionu a je zapsána ve státním seznamu chráněných památek pod č. 3084.

V soupisu kapliček a soch z farnosti Kvítkov se o soše uvádí, že stála u vedlejší cesty na vrcholu Školního vrchu na pozemku rolníka Kašpara Böhma z domu čp. 8, který sochu udržoval.

Rok jejího postavení nebyl znám. U sochy se zastavovala procesí ve třech prosebných dnech. V roce 1843 byla socha v dobrém stavu, v roce 1885 ji nákladem 50 zlatých renovoval tehdejší majitel hospodářství čp. 8 Josef Hanner.

Oprava sochy, říjen 2003 - srpen 2004:

Socha byla značně poškozená klimatickými vlivy, ale alarmující bylo zejména poškození podstavce sochy, který navazuje na kamenný sokl. Podstavec byl vydrolený, vypadávaly z něj celé části pískovce a hrozilo, že se celá socha v brzké době zřítí.

V roce 2003 proto podal obecní úřad z podnětu našeho občanského sdružení žádost o grant, vyhlášený odborem životního prostředí Libereckého kraje, v jehož rámci získal na opravu 30.000,-Kč. Protože se jednalo o památkově chráněný objekt, ujal se opravy restaurátor Vladimír Žák z Chlumu.

Dne 18. října 2003 bylo okolí sochy vyčištěno od hustého křoví a zcela zasypaný dvoustupňový fundament byl očištěn od nánosů hlíny a kamenů. Poté byl zpevněn rozpadající se podstavec sochy.

V průběhu srpna 2004 byla vytmelena všechna poškozená místa sochy a celý povrch památky byl zpatinován.

Socha sv. Barbory v Kvítkově

Kříž u cesty z Loubí do Holan

Kříž u cesty z Loubí do Holan

Kříž s kamenným soklem stojí asi 300 m severně od osady u polní cesty do Holan.

Oprava kříže, červen-srpen 2004:

Před opravou byl kamenný sokl povrchově poškozen, hlavice ležela volně na soklu a kovový kříž chyběl.

Kamenný sokl byl opraven umělým pískovcem, hlavice byla přilepena k soklu a celý povrch památky byl zpatinován. Na vrcholu byl osazen nový kovaný kříž od p. Poláka z Dolní Libchavy. Okolí bylo vyčištěno a byly vyřezány okolní křoviny.

Opravu za 9 000 Kč zaplatil Obecní úřad v Holanech z grantu, získaného od Nadace VIA. Práce provedl Kamil Ešner z Nového Boru.

Kaplička nad Loubským dolem

Kamenná kaplička stojí na okraji remízku u zaniklé polní cesty do Loubského dolu asi 750 m severovýchodně od konce osady.

Oprava kapličky, říjen-listopad 2004:

Před opravou měla kaplička otlučenou fasádu s omítkou, vnitřní omítka opadávala a rozpadající se střecha se zbytky tašek již neplnila svou funkci. Okolí kapličky bylo zarostlé houštím a stavbu poškozovaly také větve sousedního dubu.

Kaplička nad Loubským dolem

V průběhu opravy byly ze střechy odstraněny veškeré zbytky starých tašek a do malty byla položena nová střešní krytina z bobrovky. Fasáda kapličky i vnitřek výklenku byly kompletně opraveny a nově nabíleny. Okolí kapličky bylo vyčištěno a větve poblíž stojícího stromu ořezány.

Rekonstrukci kapličky za 13 963 Kč zaplatil Obecní úřad v Holanech z grantu, získaného od Nadace VIA. Opravy provedl Kamil Ešner z Nového Boru.

Kříž nad Loubským dolem

Kříž nad Loubským dolem

Kříž s kamenným soklem stojí v lese nad Loubským dolem u zaniklé cesty do Kozlího Rohu.

Oprava kříže, květen-listopad 2004:

Fundament kříže se dvěma schůdky byl zanesen zeminou, kamenný sokl byl povrchově poškozen, horní část hlavice s kovovým křížem zcela chyběla. Při zemních pracích byly objeveny části skleněné desky z černého litého skla s vypískovaným německým nápisem.

Během opravy byl fundament se schůdky očištěn a spáry byly vyplněny maltovou směsí. Poškozená místa kamenného soklu byla opravena umělým pískovcem, hlavice byla zrestaurována do své původní podoby a celý povrch památky byl zpatinován. Do hlavice byl osazen nový kovaný kříž od kováře p. Poláka z Dolní Libchavy. Okolí kříže bylo vyčištěno a byly vyřezány okolní křoviny.

Opravu kříže v hodnotě 10 000 Kč zaplatil Obecní úřad v Holanech z grantu, získaného od Nadace VIA, provedl ji Kamil Ešner z Nového Boru.

Kaplička nad Dvorskými kameny u Holan

Mohutná kamenná kaplička stojí u staré cesty z Loubí do Holan, asi 1 km severně od osady na návrší nad Dvorskými kameny.

Oprava kapličky, říjen-listopad 2004:

Před opravou byla kaplička značně poškozená, fasáda s omítkou byla otlučená, římsy poškozené, střecha z větší části bez tašek a střešních prvků.

Koncem října byly ze střechy kapličky odstraněny veškeré zbytky starých betonových tašek, byly osazeny nové latě, na které byla položena starší střešní krytina z bobrovky. Vnější fasáda i vnitřní omítky byly kompletně opraveny a nabíleny, ozdobné prvky a římsy byly opraveny umělým kamenem a zpatinovány.

Rekonstrukci kapličky za 39 470 Kč zaplatil Obecní úřad v Holanech z grantu, získaného od Nadace VIA, veškeré práce provedl Kamil Ešner z Nového Boru s pomocníky.

Kaplička nad Dvorskými kameny u Holan

Kaplička u Brnišťského rybníka

Kamenná kaplička stojí u polní cesty mezi Brnišťským rybníkem a železniční stanicí Brniště.

Kaplička u Brništského rybníka

Kaplička neznámého zasvěcení, původně v ní prý byl obraz se svatým, který měl biskupskou mitru.

Majitelem památky jsou Vojenské lesy a statky Mimoň.

Oprava kapličky, srpen - říjen 2004:

Oprava kapličky začala v sobotu 14. srpna 2004, kdy bylo vyčištěno okolí kapličky a odkopána hlína kolem paty stavby. Poté byla očištěna fasáda kapličky a zedník vytesal z pískovcového štuky část chybějící římsy. Opraven byl také výklenek, v němž byly otvory po vypadaných kusech cihel. Dne 14. srpna 2004 přijela opravu kaple natočit i redaktorka regionálního zpravodajství České televize z Liberce Jana Pavlíčková. Tento záznam byl spolu se záznam ze svěcení nového oltářního obrazu v bořejovském kostele odvysílán ve Zpravodajství z regionů 25. září 2004.

V dalších dnech byla opravena zadní fasáda kapličky, boky a přední část byly vyspárovány. Chybějící kamenné prvky s římsami pod střechou kapličky byly nově vytesány z pískovce a dozděny byly také chybějící horní části obou štítů. Vyrovnáno bylo také klekátko pod výklenkem. Hrubá stavba byla ve druhé polovině září završena položením nové střešní krytiny - bobrovky. Celá kaplička byla nabílena a výklenek byl vyzdoben malbami. Akademický malíř p. Zimmermann z Bystrice pod Hostýnem namaloval do čela výklenku sv. Mikuláše, sv. Prokopa a sv. Vojtěcha, po stranách pak sv. Lucii a sv. Zdislavu.

Oprava byla financována z dotace, získané Římskokatolickou farností v Brništi (spravovanou z Mimoňe) od Nadace VIA ve výši 52 000 Kč. Výběr

památky, zpracování projektu a žádosti o dotaci provedlo naše občanské sdružení; na opravě se podíleli za naše sdružení Miroslav Pröller, dále farář p. Václav Horniak z Mimoně, zedník p. Michanikl a další pomocníci.

Kříž u odbočky k hájovně v Mařenicích

Kříž s kamenným soklem stojí na pravé straně silnice do Kunratic u Cvikova, naproti odbočce staré cesty, vedoucí kolem hájovny směrem na Třídolí a Kunratice.

Na nízkém soklu byla původně hlavice s litinovým křížem, která dnes chybí.

Oprava kříže, říjen 2004:

Do dochovaného soklu kříže byl 30. října 2004 vsazen nový kříž, který vykoval Petr Císařovský z Olešna. Opravu zaplatil Obecní úřad v Mařenicích.

Kříž u odbočky k hájovně v Mařenicích

Kříž na okraji Mistrovic

Kříž s kamenným soklem stojí na konci osady na levé straně silnice do Kerhartic.

Na kamenném fundmamentu stojí dvoustupňový podstavec, v jehož horní části na přední straně je vyrytý nápis: GESTIFTET VON AUGUST & ANNA RITSCHEL i. J. 1877.

Sokl i hlavice byly povaleny na zemi. V mělkém výklenku na přední straně soklu je vyrytý jen fragmentálně čitelný nápis. Hlavice má do stran vysazené římsy.

Oprava kříže, březen 2004:

Z hlavice byla odstraněna spodní část ulomeného původního kříže, hlavice i sokl byly vyzvednuty pomocí hydraulické ruky a usazeny na čepy, které byly zasazené do vysekaných otvorů. Do hlavice byl osazen kovaný kříž od p. Poláka z Dolní Libchavy. Práci provedli členové občanského sdružení: Kamil Ešner, Jiří Kühn a Mirek Pröller.

Opravu zaplatil obecní úřad v Novém Oldřichově.

Kříž na okraji Mistrovic

Kříž v Novém Oldřichově

Kříž s kamenným soklem stojí na okraji louky u silničky, vedoucí ze středu obce pod Krásnou horu.

Podle fotografií byla památka v dobrém stavu ještě v 50. letech 20. století, kdy ji završoval litinový kříž.

Oprava kříže, srpen-říjen 2004:

Před opravou byl podstavec kříže na fundamentu posunutý, sokl byl povalený, hlavice zaražená v zemi a kříž chyběl.

V neděli 29. srpna 2004 byl podstavec pomocí hydraulické ruky vyrovnán a poté byl na něj usazen sokl. Obě části byly navzájem propojeny čepem. Hlavice při vysekávání otvoru pro kříž praskla a musela být proto slepena, nakonec byl osazen mohutný dvouramenný kříž, který věnovali kováři z Nového Oldřichova. Poškozená místa soklu i hlavice byla vyspravena umělým kamenem. Opravu kříže zaplatil Obecní úřad v Novém Oldřichově a podíleli se na ní Miroslav Pröller a Martin Mikolášek.

Kříž v Novém Oldřichově

Kříž na horním konci osady Radeč

Kříž na horním konci osady Radeč

Kříž s kamenným soklem stojí na horním konci osady Radeč u silnice do Volfartic.

Oprava kříže, srpen - září 2004:

Městský úřad v Žandově nechal udělat nový betonový fundament, na který byl 29. srpna s pomocí jeřábu usazen podstavec a sokl, které byly navzájem spojeny čepy. Hlavici rozlomenou na dvě části opravil Martin Mikolášek ze Svoru, který také umělým kamenem opravil poškozená místa na soklu a podstavci. Do hlavice, která měla původně ještě jeden menší kamenný stupeň, byl osazen kovaný kříž od p. Poláka z Dolní Libchavy. Opravu kříže financoval MěÚ Žandov a za naše sdružení se na ní podíleli Miroslav Pröller a Jiří Kühn.

Kříž v Radvanci o odbočky do Maxova

Kříž v Radvanci u odbočky do Maxova

Kříž s kamenným soklem stojí na jižním okraji obce u odbočky silnice do Maxova.

Oprava kříže, červen 2004:

Před opravou zde stál pouze otlučený sokl s nečitelným nápisem a kovový kříž chyběl.

V průběhu opravy byl kamenný sokl očištěn, opraven a nápis na něm byl nově zvýrazněn černou barvou. Na vrcholu byl osazen nový litinový kříž s kovanou opěrkou.

Na opravě památky se podílel také člen našeho sdružení Kamil Ešner z Nového Boru; formou sponzorského příspěvku ji zaplatil pan Josef Jiša z Prahy, který také daroval kříž.

Obnovený kříž byl slavnostně vysvěcen novoborským děkanem p. Josefem Pavlasem v průběhu Radvanecké pouti, která se konala 12. června 2004.

Kaplička na jižním konci Skalice

Kamenná kaplička stojí v jižní části obce na okraji zástavby u polní cesty, vedoucí směrem ke Slunečné, asi 300 m severně od železničního viaduktu přes silnici do Manušic.

Oprava kapličky, květen-červenec 2004:

Kaplička byla dlouhodobě neudržovaná, její zadní stěna byla prasklá a chyběly části výplně zdiva, celá fasáda byla poškozená a střecha zničená. Před zahájením opravy naším sdružením byla již částečně staticky ošetřena.

V průběhu jara a léta 2004 bylo zdivo kapličky včetně říms opraveno, střecha byla zrekonstruována a pokryta bobrovkou, celá kaplička byla nově nabílena.

Opravu kapličky financoval Obecní úřad ve Skalici a provedli ji členové sdružení Mgr. Vladimír Žák a Ing. Vojtěch Král.

Kaplička na jižním konci Skalice

Kříž na jihozápadním okraji Skalice

Kříž s kamenným soklem stojí u cesty, vedoucí podél západního okraji obecní zástavby asi 700 m severně od železničního viaduktu přes silnici do Manušic.

Kamenný sokl s hlavicí byly někdy v 60. letech 20. století poraženy projíždějícím nákladním automobilem a kříž byl následně odcizen.

Oprava kříže, srpen 2004:

Podstavec i povalené kamenné části kříže byly zapadlé hluboko v zemi a z větší části zasypané.

V úterý 10. srpna 2004 byly všechny dochované části vykopány a očištěny od nanesené zeminy a byly do nich vysekány otvory pro čepy.

V sobotu 28. srpna 2004 byly sokl i hlavice pomocí jeřábu vztyčeny a navzájem spojeny čepy a cementovou maltou. Do hlavice byl poté vsazen nový kovaný kříž od p. Poláka z Dolní Libchavy.

Náklady na materiál slíbil zaplatit Obecní úřad ve Skalici u České Lípy, na obnově památky se podíleli členové sdružení Miroslav Pröller, Jiří Kühn a nečlen Josef Plicka.

Kříž na jihozápadním okraji Skalice

Kaplička sv. Aloise u Nové Skalky

Kamenná kaplička stojí na louce asi 350 m východně od středu Nové Skalky u zaniklé cesty do Staré Skalky.

Kamenná kaplička má poměrně hluboký klenutý výklenek s nízkým oltářem, nad výklenkem je úzká římsa a v trojúhelníkovém štítě nad ní je nevelká nika. Kapličku kryje jednoduchá stříška bez krytiny, na jejímž vrcholu bývala podle starých fotografií umístěna váza.

Podle archivních pramenů byla kaplička zřízena v roce 1832. Původně sloužila k oslavě oktáv svatého Jana a později byla zasvěcena svatému Aloisovi.

Cesta kolem kapličky byla v 80. letech 20. století zavezena a památka se tak ocitla na odlehklém místě. Díky péči chalupářů z Nové Skalky se ale uchovala v poměrně dobrém stavu a v roce 1991 byla na jejich návrh zapsána do seznamu kulturních památek.

Oprava kapličky, srpen 2004:

Poměrně dobře zachovaná kaplička měla na několika místech poškozenou omítku a stříšku.

Opravu kapličky iniciovala členka našeho sdružení Michaela Komersová. Ve dnech 6.-8. srpna 2004 byla poškozená omítky opravena a celá kaple byla zvenku i zevnitř nově vyštukovaná a nabílená vápnem. Opraveny byly také praskliny a dutiny ve střeše a celá střecha byla natřena izolačním nátěrem proti vodě. Od základů kapličky byla odstraněna zemina.

Materiál na opravu kapličky zaplatil Obecní úřad Skalka u Doks, ostatní náklady uhradili osadníci z Nové Skalky. Oprava stála asi 4000 Kč.

Kaplička sv. Aloise u Nové Skalky

Kříž u silnice ze Sloupu do Nového Boru

Kříž s kamenným soklem stojí asi 1 km za obcí na pravé straně silnice do Nového Boru.

Oprava kříže, září-říjen 2004:

Podstavec kříže stojí na několikastupňovém fundamentu, který byl zasypan hlínou, sokl a hlavice ležely povalené na zemi a kříž chyběl.

V průběhu opravy byl podstavec očištěn, sokl a hlavice byly pomocí jeřábu opět osazeny a na hlavici byl upevněn nový kovaný kříž od p. Poláka z Dolní

Libchavy. Poškozená místa kamenných částí byla opravena umělým pískovcem a povrch byl barevně zpatinován. Opravu inicioval a provedl Kamil Ešner z Nového Boru, materiál zaplatil Obecní úřad ve Sloupu.

Kříž u silnice ze Sloupu do Nového Boru

Socha sv. Jana Nepomuckého u Stvolínek

Socha sv. Jana Nepomuckého u Stvolínek

Socha stojí spolu s protějškovou sochou sv. Antonína asi 750 m od obce na levé straně silnice do Zahrádek.

Barokní socha sv. Jana Nepomuckého v nadživotní velikosti stojí na podstavci s čelním reliéfem archanděla Michaela stojícího na ďáblovi. Plastika drží v levé ruce emblém milostného Ježíška a pravá ruka spočívá na prsou. Socha je z roku 1748 a je památkově chráněná.

Na počátku roku 2001 byla socha vandalsky poškozena a od té doby jí chyběla hlava a větší část levé paže s milostným emblémem.

Oprava sochy, září-říjen 2004:

Již před násilným poškozením vykazovala plastika poměrně rozsáhlý rozpad povrchu pískovce a její hmota byla zejména ve spodních partiích narušená několika většími a hlubšími trhlinami.

Povrch plastiky byl nejprve očištěn od všech mechanických nečistot, depozitů a biologického napadení a zároveň byly odstraněny uvolněné a nevhodné novodobé vysrávky, jejichž životnost již vypršela. Místa nejvíce zasažená rozpadem kamene byla napuštěna zpevňovacím prostředkem, aby jejich soudržnost byla dostatečně stabilizována. Větší poškození modelace, narušující celkový výraz plastiky, byla doplněna umělým kamenem probarveným ve hmotě, a novodobé doplňky byly barevně retušovány tak, aby odpovídaly charakteru okolního povrchu. Rekonstrukce odlomených částí plastiky byla provedena na základě dochovaných fotografií a restaurátorských zpráv.

Prostředky ve výši 50 000 Kč na opravu sochy získalo občanské sdružení od Nadace Občanského fóra na základě žádosti o grant, podané v roce 2003. Opravu sochy provedl Mgr. Vladimír Žák z Chlumu u Dubé.

Kříž v osadě Taneček

Kříž s kamenným soklem stojí na konci osady vpravo od silnice do Stvolínek.

Oprava kříže, říjen 2004:

Fundament a podstavec kříže byly očištěny, spáry v nich byly vyplněny a do hlavičky byl vsazen nový kovaný kříž od p. Poláka z Dolní Libchavy. Na boku podstavce byla osazena mosazná destička s nápisem: "OBNOVENÍ FINANCOVAL JIŘÍ ŘÍMÁNEK, TANEČEK 1 LP 2004".

Opravu kříže zaplatil Mgr. J. Římánek, jednatel firmy Studio REMA 93 s.r.o. z České Lípy, a provedli ji M. Pröller a J. Stehlík.

Kříž v osadě Taneček

Kříž u kulturního domu ve Svoru

Kříž s kamenným soklem stojí na okraji hlavní silnice v blízkosti autobusové zastávky naproti kulturnímu domu.

Oprava kříže, říjen 2004:

V rámci opravy bylo v říjnu roku 2004 vyčištěno okolí památky od divoce rostoucích šeríkových keřů, byl vyrovnán kořeny narušený spodní schod fundamentu a doplněna poškozená horní římsa hlavice. Povrch všech kamenných částí byl ošetřen a do hlavice byl vsazen nový kovaný kříž.

Oprava byla financována z grantu ve výši 4 000 Kč, získaného od referátu životního prostředí Libereckého kraje, jehož částka byla obecním úřadem ve Svoru navýšena na 10 000 Kč. V této ceně byla zahrnuta také oprava střechy na kapličce u cesty do Martinova Údolí. Žádost o grant pro OÚ Svor zpracovalo naše občanské sdružení, opravu kříže provedl Martin Mikolášek ze Svoru.

Kaplička u cesty ze Svoru do Martinova Údolí

Kamenná kaplička stojí u cesty, vedoucí z východního konce Svoru přes louky do Martinova Údolí.

Oprava kapličky, říjen 2004:

V říjnu 2004 byla opravena lepenková střecha kapličky, která byla na dvou místech poškozená a prkna pod ní napadená hnilobou.

Kříž u kulturního domu ve Svoru

Kaplička u cesty ze Svoru do Martinova Údolí

Opravu zaplatil obecní úřad ve Svoru a provedl ji Martin Micolášek zároveň s obnovou kříže u kulturního domu ve Svoru.

Kříž u silnice ze Zákup do Bohatic

Kříž s kamenným soklem stojí na pravé straně silnice do Bohatic v jejím nejvyšším bodě, asi 800 m za mostem přes Svitavku.

Oprava kříže, červenec-září 2004:

Podstavec kříže byl posunutý a sokl i hlavice povaleny na zemi; kříž chyběl.

V úterý 20. července 2004 byly kamenné části kříže očištěny od hlíny a byly do nich vysekány otvory pro čepy.

V sobotu 4. září 2004 byly pomocí hydraulické ruky sokl i s hlavicí vztyčeny a vzájemně spojeny čepy a cementovou maltou. Nakonec byl do hlavice zasazen kovaný kříž od p. Poláka z Dolní Libchavy.

Obnovu křížku zaplatil Městský úřad v Zákupích a za naše sdružení se na ní podíleli Miroslav Pröller a Jiří Kühn.

Kříž u silnice ze Zákup do Bohatic

Školní kříž v Žandově

Kříž s kamenným soklem stojí u místní silničky západně od školy v Žandově.

Oprava kříže, květen 2004:

Pracovníci Městského úřadu v Žandově nejprve vybetonovali fundament, na který byl v neděli 16. května 2004 celý kříž nově postaven. Dochovaný podstavec a sokl kříže byly očištěny od hlíny a byly do nich vysekány otvory pro čepy. Poté byly za pomoci jeřábu sestaveny dohromady a na sokl byla nově osazena dvoustupňová hlavice, kterou z pískovce vysekal Martin Mikolášek ze Svoru. Nakonec byl osazen kovaný kříž od p. Poláka z Dolní Libchavy.

Po týdnu ale někdo kříž ohnul a proto byl osazen nižší kříž, zezadu vyztužený profilem.

Celou opravu zaplatil MěÚ Žandov a z našeho sdružení se na ní podíleli Kamil Ešner, Miroslav Pröller, Jiří Kühn a Jiří Stránský.

Školní kříž v Žandově

Obraz sv. Jana Křtitele ve Ždíreckém dolu

Skalní výklenek je vytesaný do skály na pravé straně silnice do Dubé ve Ždíreckém dolu.

V soupisu sakrálních památek farnosti Bořejov z r.1835 se o obrazu píše: „Ve skále vytesaná kaple s vyobrazením sv. Jana Křtitele na plátně. Používaná k zastavení při procesích o prosebných dnech. Opatřena letopočtem 1805. Na obecním pozemku, nazývá se Ždírecký grunt. Zřídila obec, bez nadace. Obec bude udržovat.“

Sesekaná plocha skály s výklenkem nahoře půlkruhovitě zaklenutým, kolem je rytý rám, na kraji upravené plochy a na každé straně svislé vystouplé pole.

Výklenek byl dlouhou dobu prázdný, a teprve v červnu 2004 v něm byl umístěn nový obraz sv. Jana Křtitele, který namalovala členka našeho sdružení Martina Matoušková. Nový obrázek byl slavnostně požehnán při procesí 25. června 2004 administrátorem farnosti Mgr. Janem N. Jiříštem.

Obráz sv. Jana Křtitele ve Ždířeckém dolu

Památky, jejichž obnova byla zahájena v roce 2004

Obrázek sv. Antonína u Kamenického Šenova

Kamenný sokl s výklenkem pro obrázek stojí na pravé straně silnice, vedoucí z České Kamenice do dolní části Kamenického Šenova, u mostku asi 300 metrů před prvním šenovským domem.

Ve zprávě A. Seidela z roku 1898 se uvádí, že nedaleko Kamenického Šenova byla při vozové cestě do České Kamenice bažinatá sníženina, která byla dříve zarostlá lesem a téměř neproniknutelnými křovinami, nazývaná "Im Elend" (V Bídě). Až do doby kolem roku 1840 zde stál na levé straně cesty asi 80 cm vysoký zvětralý a mechem obrostlý čtyřboký kámen. V jeho horní části byl namalovaný tehdy již zcela nezatelný obrázek a pod ním se ještě dalo přečíst: "Hier in diesem stillen Thal / Antonius Bildnis vor unendlichen Jahren war..." (Zde v tomto tichém údolí byl před nekonečnými lety Antonínův obrázek...). Žádný letopočet zde nebyl uveden. Při stavbě silnice v roce 1850 byl kámen obnoven. Nový kámen byl přes metr vysoký, v prohlubni v jeho horní části byl umístěn dřevěný obrázek sv. Antonína, na zadní straně byla vytesána písmena "J.W." a pod nimi letopočet 1856. Místo prý od té doby získalo přívětivější ráz a nazývalo se "Antonínovo údolí" (Antonital).

Oprava obrázku, září 2004:

Poškozený sokl s výklenkem pro obrázek byl povelan na zemi a jeho podstavec byl mírně nakloněný.

V rámci opravy byl prostor kolem památky nejprve vyčištěn od křovin, podstavec i sokl byly očištěny a do obou částí byly vysekány otvory pro čep.

V neděli 19. září 2004 byl sokl pomocí jeřábu vyzvednut a osazen na podstavec. Poškozené části podstavce a soklu byly doplněny a vyspraveny umělým kamenem. Následně by měl být v r.2005 do výklenku vsazen malovaný obrázek sv.Antonína na plechu, který vytvoří Martin Mikolášek ze Svoru.

Obrázek sv. Antonína u Kamenického Šenova

Boží muka u Palmeho dvora v Markvarticích

Sloupová Boží muka stojí na levé straně silnice z Jablonného do Lvové před bránou Palmeho dvora.

V soupisu sakrálních památek farnosti Jablonné v P., z r.1835 se o nich píše:“ Socha z pískovce na válcovitém piedestalu, nahoře železný kříž. Název Lorenz Kapelle [*Lorenzova kaple*], protože stojí bezprostředně před obytným domem. Zřizovatel Christoph Lorenz, svobodný občan (Freisasse) v Markvarticích. Rok 1698. Stojí v Markvarticích při silnici do Liberce. Pozemek Franze Jakoba Lorenze. Udržování náleží majiteli domu, jímž je Josef Palme, továrník v Markvarticích č. 65. V pozemkové knize není zaznamenáno, avšak každý majitel bude jistě udržovat v pořádku. Kapitál nezaznamenán. Nápis: A. 1698 im Monat Juni ließ Gott, der h. Dreifaltigkeit, unserer lieben Frau u. allen Heiligen zu Ehren diese Kapelle setzen Christoph

Lorenz [R. 1698 v měsíci červenci Bohu, sv. Trojici, naší milé Panně Marii a všem svatým ke cti nechal postavit tuto kapli Christoph Lorenz]. Slouží ke zbožnému povzbuzování kolemjdoucích. Nachází se v dobrém stavu. Byla v r. 1842 od Fr. Jakoba Lorenze přemístěna vzhledem ke stavbě silnice 1840/1. Nahoře vpředu je vyobrazení Bolestné Matky Boží vytesané v pískovci, vpravo a vlevo jiní svatí. 1853 Josef Palme z Varnsdorfu † 1876 tento statek získal, po něm zdědil jeho syn Gustav † 1916, sestra Gustava, Emilie byla provdána za Karla Breuera, jehož syn Eduard † 1927 statek zdědil, pak tento statek zdědila Utte Helene rozená Reirisch z Varnsdorfu.“

Oprava Božích muk, březen 2004:

Dne 19. března 2004 byla zahájena oprava Božích muk. Značně poškozená a popraskaná kamenná hlavice byla za pomoci výsuvné plošiny sejmuta z vrcholu sloupu a uložena v objektu Palmeho dvora. Restaurování hlavice provádí Mgr. Vladimír Žák z Chlumu.

Boží muka u Palmeho dvora v Markvarticích

Mariánský sloup za hájovnou v Mařenicích

Kamenný sloup stojí asi 70 m za hájovnou vlevo od staré cesty přes Třídómí do Kunratic.

Sloup dala postavit majitelka zákupského panství Anna Marie Františka velkovévodkyně Toskánská v roce 1704. Za 30 dnů jej s několika pomocníky vytesal a sestavil Bartoloměj Einsele, který za to obdržel 60 zlatých a 1 sud piva, 2 zlaté dostal také lamač kamene. Autorem sochařské výzdoby byl zřejmě dvorní sochař velkovévodkyně Ondřej Dubke.

Ve starých pramenech se uvádí, že již roku 1836 byly 4 sochy poškozené a bez rukou, v roce 1920 ležely dvě spodní sochy roztržité pod sloupem a dvěma horním sochám chyběly i hlavy.

Oprava sloupu, červenec-říjen 2004:

Památkově chráněný sloup byl před opravou značně poškozen, z paty podstavce byly odcizeny 2 pískovcové štuky, hrany a rohy soklu byly na několika místech uražené a sloup ležel na zemi přeražený na dvě části.

V první etapě opravy byly do podstavce doplněny chybějící pískovcové kvádry a poškozené části soklu byly opraveny umělým pískovcem a zpatinovány. Jednotlivé části kamenného sloupu byly v místě zlomu spojeny a opravený sloup byl osazen zpět na vrchol soklu.

U blízké hájovny byly nalezeny některé fragmenty soch a torzo jedné z původních pěti soch (Panna Maria, Antonín Paduánský, František z Assisi a dvě další) bylo nalezeno v nedalekém domě.

Ve 2. etapě by měla být na vrchol sloupu opět usazena hlavice s Mariánskou sochou.

Opravu sloupu prováděl Mgr. Vladimír Žák a p. Kraus, peníze na ni věnoval Obecní úřad v Mařenicích, částečně z dotace, získané z Libereckého kraje.

Mariánský sloup za hájovnou v Mařenicích

Kříž u silnice z Mimoně do Kuřívod

Kříž s kamenným soklem stojí na levé straně hlavní silnice do Kuřívod asi 1 km za přejezdem u starého nádraží.

Oprava kříže, červen 2004:

Sokl byl povalen, hlavice rozbita, kříž chyběl. Oprava kříže byla společně s farářem p. Horniakem z Mimoně zahájena v sobotu 19. června 2004. Od podstavce byly odstraněny nánosy zeminy, povalený pískovcový sokl byl pomocí řetězového zvedáku vztyčen na podstavec a obě části byly spojeny nerezovým čepem. Zbytky hlavice byly odvezeny k Martinu Mikoláškoví ze Svoru, kde bude přes zimu opravena.

Kříž u silnice z Mimoně do Kuřívod

Mariánský sloup v Trávníku

Mariánský sloup stojí vlevo nad silnicí u vjezdu do obce směrem od Cvikova.

Oprava sloupu, srpen-září 2004:

Celá památka byla velmi poškozená. Podstavec byl vlivem počasí a nekvalitního pískovce zcela rozpraskaný, některé části byly vypadlé, prasklý byl i sokl – hrozilo zřícení celého sloupu. Pískovcová soška Panny Marie byla odcizena v 90. letech 20. století.

16.8.2004 byly pomocí jeřábu všechny části rozebrány, podstavec byl změřen a rozebrán, prasklý sokl na dvě části byl odvezen ke kameníkovi Martinu Mikoláškoví ze Svoru, ten vytesal z hořického pískovce nový podstavec a slepil rozlomený sokl. 11.9.2004 byly všechny části za pomoci jeřábu sestaveny, pospojovány byly pomocí nerezových čepů. Kameník by měl v r.2005 opravit obě hlavice a vytesat a osadit novou pískovcovou sošku Panny Marie.

Mariánský sloup v Trávníku

Kaplička v Písečné

Kaplička stojí u polní cesty z Písečné do Nového Šidlova.

Kaplička byla velice dlouho v dezolátním stavu, prakticky zbývala jen hrubá stavba. Kolem r.2001 byla zbourána a štuky rozebrány.

Kaplička v Písečné

Obnova kapličky, říjen-listopad 2004:

Občanské sdružení vyhrálo výběrové řízení na opravu opomíjených památek na katastru Č.Lípy, mezi nimi je i tato kaplička. Při odkrývání zbytků kapličky a základů, byl nalezen podstavec, sokl a dvě části sloupu, na soklu byl nápis Anno 1694. Původně zde zřejmě stály Boží muka či sloup se sochou a po jejich zániku byly zbytky zazděny do základů kapličky, která zde byla postavena.

Obnovy se ujal člen našeho sdružení ing.Vojta Král z Oken. Nejdříve byly vybetonovány základy, z pískovců, včetně zbytků sloupu, byla vyzděna spodní část kapličky, zbytek byl vystavěn ze starší cihly, kaplička byla omítnuta a vybělena, střecha byla osazena starší střešní taškou – bobrovkou. V podstřešní části je malá nika, velký výklenek pro obraz je na přední části kapličky. Dokončení opravy je plánováno na jaru r.2006. Opravu platí MěÚ Česká Lípa.

Kaplička v Robčín

Kaplička v Robčín

Malá výklenková kaplička stojí po levé straně silničky probíhající Robčín směrem pod Mnišský vrch

Oprava kapličky, listopad 2004:

Občanské sdružení vyhrálo výběrové řízení na opravu opomíjených památek na katastru Č.Lípy, mezi nimi je i tato kaplička. Kaplička se nacházela v torzální podobě, celá horní část chyběla.

Obnovy se ujal člen našeho sdružení ing.Vojta Král z Oken. Celá horní část kapličky byla dozděna z pískovců. Dokončení opravy proběhne na jaře roku 2005.

Kaplička u Žizníkova

Kaplička stojí u lesní cesty ze Svárova do Žizníkova, za mlékárnou.

Oprava kapličky, říjen-listopad 2004:

Občanské sdružení vyhrálo výběrové řízení na opravu opomíjených památek na katastru Č.Lípy, mezi nimi je i tato kaplička. Kaplička měla opadanou omítku a rozbitou nefunkční střechu.

Obnovy se ujal člen našeho sdružení ing.Vojta Král z Oken. Kaplička byla omítnuta a vymalována, na střechu byly položeny nové střešní tašky bobrovky.

V r.2005 bude osazena kovaná mříž od kováře p.Poláka z Dolní Libchavy a svatý obraz na desce.

Kaplička u Žizníkova

Křížek u Písečné

Křížek stojí po pravé straně silnice z Písečné do Dobranova.

Oprava kříže, listopad 2004:

Občanské sdružení vyhrálo výběrové řízení na opravu opomíjených památek na katastru Č.Lípy, mezi nimi je i tento křížek. Křížek měl fundament zanesený hlinou, spodní část hlavičky byla povalena, horní část spolu s křížem

chyběla. Fundament byl očištěn a dne 20.11.2004 byla jeřábem osazena na nerezový čep hlavice a doplněn kovaný kříž od p.Poláka z D.Libchavy. Na jaře 2005 by mělo dojít k vyspravení poškozených částí a vytmelení spár.

Křížek u Písečné

Křížek za Dobranovem

Kříž stojí po pravé straně silnice z Dobranova do Vlčího Dolu.

Oprava kříže, listopad 2004:

Občanské sdružení vyhrálo výběrové řízení na opravu opomíjených památek na katastru Č.Lípy, mezi nimi je i tento křížek. Křížek byl mnoho let rozvalen - povalen byl sokl a hlavice. V r. 2003 místní obyvatelé sestavili jednotlivé kusy zpět. Na jaře r. 2004 někdo vše opět rozvalil a ukradl podstavec a několik štuků z fundamentu. Nechali jsme tedy udělat zcela nový dvoustupňový fundament, Martin Mikošáček ze Svoru vytesal dle původních rozměrů nový podstavec. Dne 20.11.2004 byl jeřábem osazen podstavec na původní místo, na nerezové čepy byly sesazeny i sokl a hlavice, do hlavice byl doplněn kovaný kříž od p. Poláka z Dolní Libchavy.

Na jaře 2005 by mělo dojít k vyspravení poškozených částí.

Kříž u Vlčího Dolu

Kříž stojí na výšině v pastvině, po levé straně silnice z Vítkova do Vlčího Dolu, asi 400m od silnice.

Křížek za Dobranovem

Kříž u Vlčího Dolu

Oprava kříže, listopad 2004:

Občanské sdružení vyhrálo výběrové řízení na opravu opomíjených památek na katastru Č.Lípy, mezi nimi je i tento křížek. Křížek měl rozlomenou hlavici na dvě části, kovový kříž chyběl . Dne 20.11.2004 byla jeřábem

osazen zpět opravená hlavice, kterou opravil Martin Mikolášek ze Svoru , do hlavice byl doplněn kovaný kříž od p.Poláka z D.Libchavy, byl vyrovnán vychýlený podstavec.

Na jaře 2005 by mělo dojít k vyspravení poškozených částí.

Kříž u Ploučnice

Kříž stojí mezi cyklostezkou a Ploučnicí naproti mlékárně.

Oprava kříže, listopad 2004:

Občanské sdružení vyhrálo výběrové řízení na opravu opomíjených památek na katastru Č.Lípy, mezi nimi je i tento křížek. Křížek byl mnoho let rozvalen – povaleny byly všechny části – dvě části podstavce, sokl a hlavice, kříž chyběl. V říjnu byl odkryt od nánosů hlíny a vysekán z ostružiní fundament, přitom byl nalezen ½ krejcar z r.1784. Dne 20.11.2004 byly jeřábem osazeny všechny části, do hlavice byl doplněn kovaný kříž od p.Poláka z D.Libchavy. Na jaře 2005 by mělo dojít k vyspravení poškozených částí.

Kříž u Ploučnice

Křížek v Manušicích

Křížek stojí u silnice v obci, poblíž bývalého železničního přejezdu..

Oprava kříže, listopad 2004:

Občanské sdružení vyhrálo výběrové řízení na opravu opomíjených památek na katastru Č.Lípy, mezi nimi je i tento křížek. Křížek měl fundament zanesený hlínou, hlavice spolu s křížem zcela chyběla, na soklu a podstavci

jsou značně poškozená místa. . Fundament byl očištěn a dne 20.11.2004 byla jeřábem osazena nově vytesaná hlavice z hořického pískovce (vyrobena dle původní podoby) a doplněn kovaný kříž od p.Poláka z D.Libchavy. Na jaře 2005 by mělo dojít k vyspravení poškozených částí a vytmelení spár.

Křížek v Manušicích

Křížek u Skalice

Křížek stojí po levé strany silnice z Manušic do Skalice.

Oprava kříže, listopad 2004:

Občanské sdružení vyhrálo výběrové řízení na opravu opomíjených památek na katastru Č.Lípy, mezi nimi je i tento křížek. Hlavice byla povalena, litinový kříž byl rozlámán. Dne 20.11.2004 byla povalená hlavice vyzvednuta zpět na sokl. Kovář p.Poláka z D.Libchavy vyspravil horní nalezený zbytek původního litinového kříže a nastavil ho kovanou spodní částí. Kříž byl osazen skrz hlavici až do soklu.

Na jaře 2005 by mělo dojít k vyspravení poškozených částí a vytmelení spár.

Křížek v Dolní Libchavě

Křížek stojí na zahradě domu, v ulici procházející obcí od hlavní silnice směrem ke hřbitovu.

Oprava kříže, listopad 2004:

Občanské sdružení vyhrálo výběrové řízení na opravu opomíjených památek na katastru Č.Lípy, mezi nimi je i tento křížek. Původní kříž s korpusem

Křta byl rozlomen a uložen u majitele pozemku. Kříž opravil p.Polák z D.Libchavy. Dne 27.11.2004 byl původní opravený kříž osazen zpět do hlavice.

Křížek u Skalice

Křížek v Dolní Libchavě

Výklenek s obrazem Panny Marie v Zákupech

Skalní výklenek je vytesán do skály za mostem přes Svitávku, na konci Zákup směrem na Kamenici u Zákup.

Oprava výklenku, listopad 2004:

Po dohodě s obč.sdružením Zákupská iniciativa, které se nabídlo zaplatit opravu skalního výklenku, naše sdružení začalo s obnovou této památky. Výklenek byl značně poškozen, byly vypadlé vysprávky a výplň skalních spár, povrch skály byl poškozen.

Celá skála byla očištěna, všechny spáry a nerovnosti byly opraveny, skála byla nabílena.

V r.2005 by měla být osazena kovaná mříž a do výklenku namalován obraz Panny Marie.

Výklenek s obrazem Panny Marie v Zákupech

Opravy kostelů na Českolipsku

Michal Panáček

Území českolipského okresu patřící do oblasti Sudet bylo po druhé světové válce postiženo odchodem většiny původního německého obyvatelstva a tím i ztráty kontinuity vlastnictví majetku a jeho hodnot společně se ztrátou víry a kulturního povědomí odpovědnosti obyvatel žijících na tomto území. Následné období komunismu k tomuto stavu ještě přispělo naprostým odmítnutím předchozího systému fungování společnosti a státu. Jedním z nejviditelnějších projevů těchto obrovských změn se stala i role církve a automaticky s tím tedy i osudy jí spravovaných objektů, především kostelů. Většina z nich přestala být udržována a jejich stavební stav se začal postupně čím dál tím více zhoršovat. Kostely, v nichž přestaly být slouženy bohoslužby, byly ponechány naprostému nekontrolovanému chátrání. Ani změny po roce 1989 nepřinesly zásadní obrat k lepšímu a vlastními silami církve se nepodařilo nastartovat jejich potřebnou a urychlenou obnovu. Na počátku 21. století jsou proto kostely na českolipském okrese souhrnně ve velmi špatném stavebně technickém stavu a prakticky každý potřebuje nějakou zásadnější opravu. Části z nich ale dokonce hrozí brzký zánik, protože jsou v naprosto havarijním stavu bez schopnosti církve zvrátit jejich osud.

V roce 2004 se proto pozornost OS Drobné památky severních Čech, které se soustřeďuje především na opravy a restaurování drobných plastik, křížků a kapliček v krajině, obrátila i na kostely. Po dobrovolných akcích soustřeďujících se na úklid a vyčištění nevyužívaných objektů např. kostelů v Chlumu nebo v Bořejově a uspořádání společenských a kulturních akcí (bohoslužby, koncerty) na jejich oživení, byly na okrese vytipovány nejpoškozenější kostely v havarijním stavu pro něž se jedinou šancí na jejich záchranu stalo získání finančních prostředků z různých dotačních programů na opravy památek. Šlo o velké barokní kostely v Brenně, ve Stvolínkách, v Drchlavě a v Pavlovicích, které měly vážně poškozenou střešní krytinu a krovy, takže do nich silně zatékalo a objevily se již i statické poruchy zdiva. Tyto objekty již zároveň postrádají většinu mobiliáře a výplňových prvků otvorů.

Ve spolupráci s Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm v Ústí nad Labem a v součinnosti s faráři spravujícími tyto kostely byly z iniciativy OS zpracovány návrhy oprav střech nebo aspoň provizorního zabezpečení tak, aby do kostelů dále nezatékalo. Tyto návrhy posloužily jako podklad k žádostem o dotace z Havarijního a střešního programu MK ČR a dotačního programu na opravy kulturních památek

z prostředků Libereckého kraje. Soustředěným úsilím se v roce 2004 podařilo získat prostředky z obou programů a na jednotlivých objektech se mohly rozeběhnout rekonstrukce střech v hodnotách od 500 do 600 tisíc korun. Celkově se podařilo získat necelých 2, 5 mil korun na opravy střech čtyř nejhroženějších kostelů. V Pavlovicích věnovala obec na opravu potřebné dřevo. V průběhu léta a podzimu se dvěma stavebními firmám podařilo opravy provést ve velmi dobré kvalitě, často za ztížených podmínek s odlišným rozsahem prací než se původně předpokládalo. U jednoho objektu se provizorně podařilo zabezpečit celou střechu, u ostatních do konečné podoby opravit krovy a vyměnit střešní krytinu na jejich podstatné části. Úsilí se ukázalo velmi úspěšné a je povzbuzením pro rok 2005, kdy by se při získání obdobných finančních prostředků mohly základní opravy střech nejméně dvou kostelů již dokončit a snad definitivně tak odvrátit jejich hrozící zánik.

Brenná - kostel sv. Jana Křtitele

Popis kostela

Kostel sv. Jana Křtitele v Brenné, zapsaná kulturní památka r. č. 5 – 2856 je jednou z nejvýznamnějších památek celého regionu. Jedná se o barokní kostel vzniklý znovuvýstavbou nebo velikou přestavbou staršího objektu ve dvacátých letech 18. století podle projektu pražského architekta Václava Špačka. Donátorem stavby byla Anna Marie Františka velkovévodkyně Toskánská. Stavba je integrální součástí obrovského komplexu staveb kolem zákupského zámku budovaného jako rozsáhlá barokní sídelní rezidence. Urbanistické, kompoziční a krajínotvorné vazby kostela v rámci tohoto celku jsou jeho nesmírnými hodnotami. Podle posledních zjištění ing. Petra Macka je kostel jednou z přelomových staveb teprve dnes doceněného významného barokního stavitele a architekta Václava Špačka a v severních Čechách představuje jednu z nejvýznamnějších staveb vrcholného dynamického baroka,

Kostel je jednolodní stavba dynamicky koncipovaného obdélného půdorysu s rizalitou po stranách lodí, s obdélným presbytářem a věží v jeho východní ose. Východní strana je upravena jako průčelí v němž věž vytváří rizalit ukončený volutovým štítem. Fasády jsou členěny lizénovými rámci, okna jsou obdélná. V lodi je falešná bedněná klenba ve tvaru dvakrát odstupněného mohutného fabionu. Po stranách jsou empory, na západní straně kruchta. Střecha kostela je mansardová, krytá vláknocementovými šablonami.

Stav kostela v roce 2004

Kostel byl v havarijním stavu, téměř úplně chybí mobiliář, zachována je však monumentální architektura oltáře. Krytina byla na mnoha místech poškozená, nebo úplně chyběla včetně podkladního bednění, takže do kostela velmi intenzivně zatékalo. V důsledku toho je několik uzlových bodů krovu napadeno aktivní hnilobou a dřevokaznými houbami a hrozí bezprostřední nebezpečí statických poruch. Na rozhraní západní empory a středního pole lodí již dokonce došlo k uhnutí zhlaví stropních trámů a tato část stropu se zřítila do interiéru kostela. Bez neodkladného zásahu hrozila totální destrukce stropu a krovu.

Návrh obnovy

V první fázi bylo nutné věnovat veškeré finanční prostředky na statické podchycení stropu a krovu a komplexní provizorní zakrytí střechy. Následně je teprve možno provést rozsáhlé tesařské a zednické práce na záchraně střechy, stropu a korun zdiva kostela, jako první etapy záchrany a opravy celého kostela. Jeho umělecko architektonická, stavebně historická, urbanistická a krajinná hodnota to plně vyžaduje. Tak aby nezanikla jedna z nejhodnotnějších sakrálních staveb severočeského regionu je třeba věnovat soustředěné společné prostředky vlastníka, státu a samosprávy po několik následujících let.

Práce provedené v roce 2004

V západní části půdy byla postavena nosná konstrukce z ocelových I profilů, trámů a fošen na níž byla zavěšena část stropu hrozící zřícením. Z horní úrovně mansardové střechy byla sejmuta dožilá eternitová krytina a střecha byla provizorně zakryta vlnitým plechem. Eternitovými šablonami, které se daly ještě využít, byla vyspravena spodní část střechy. Do kostela tak již nezatéká. Nově zpevněno také bylo provizorní zastřešení věže a bylo taktéž pokryto vlnitým plechem.

Výhled na rok 2005

Obnovu kostela se podařilo zařadit do Programu záchrany architektonického dědictví MK ČR a v následujících letech tak proběhne celková rekonstrukce kostela, která by si až do roku 2011 měla vyžádat nejméně 16, 5 mil korun.

Brenná, kostel sv. Jana Křtitele. Celkový pohled od východu na počátku roku 2004.

Brenná, kostel sv. Jana Křtitele. Pohled od východu na zřícenou část stropu, stav na počátku roku 2004.

Brenná, kostel sv. Jana Křtitele. Celkový pohled od jihu na konci roku 2004.

Brenná, kostel sv. Jana Křtitele. Pohled od severovýchodu do prostoru krovu na konstrukci vynášející část stropu hrozící zřícením, stav na konci roku 2004.

Stvolínky - kostel Všech svatých

Popis kostela

Kostel Všech svatých ve Stvolínkách je zapsanou kulturní památkou r. č. 5 - 3312. Kostel je významnou památkou nejen vlastní obce, ale jako nedílná součást areálu společně se zámkem vytváří jedinečný barokní soubor letní residence litoměřických biskupů vzniklý ze staršího šlechtického sídla. Kostel je jednolodní stavba se segmentově ukončeným presbytářem a pravouhlou kaplí a čtvercovou věží po severní straně. Presbytář je sklenut valeně s výsečemi, nad lodí je rovný strop s fabionem. Po stranách lodí jsou velké empory. Střecha kostela je sedlová krytá bobrovkami, věž má cibulovitou bání pokrytou plechem..

Stav kostela v roce 2004

Kostel a zejména jeho střecha a severní kaple jsou v havarijním stavu. Krytina byla na mnoha místech poškozená, nebo úplně chyběla včetně podkladního latování, takže do kostela velmi intenzivně zatékalo. V důsledku toho je několik uzlových bodů krovu napadeno aktivní hnilobou a dřevokaznými houbami a hrozí bezprostřední nebezpečí statických poruch. Bez neodkladného zásahu hrozí destrukce stropu a krovu. Značná část pultové střechy severní kaple chybí a zbytek krovu je v havarijním stavu. Pravděpodobně od něj vychází vodorovné síly v koruně zdiva, které způsobily rozsáhlé trhliny obvodového zdiva v nároží kaple. Volně zřícená je část stropů sakristie.

Návrh obnovy

V první fázi je nutné věnovat veškeré finanční prostředky na statické podchycení stropu a krovu, komplexní provizorní zakrytí střechy a statické zabezpečení zdiva kaple. Následně je teprve možno provést tesařské a zednické práce na záchraně střechy, stropu a korun zdiva kostela, jako první etapy záchrany a opravy celého kostela. Jeho umělecko architektonická, stavebně historická, urbanistická a krajinnotvorná hodnota to plně vyžaduje.

Práce provedené v roce 2004

Tesařsky byly opraveny nejpoškozenější části krovové vazby na jižní straně a u severovýchodního úžlabí u věže, tak aby byla zajištěna stabilita krovu. Západní část střešní krytiny byla kompletně přeložena a na ostatních částech střechy byly vyspraveny díry a doplněny chybějící tašky. Na jižní straně střechy byla ve spodním úseku pod volskými oky položena nová

Stvolínky, kostel Všeoh svatých. Celkový pohled od jihu na počátku roku 2004.

Stvolínky, kostel Všeoh svatých. Pohled od severu na západní část kostela se severní kaplí, stav na počátku roku 2004.

Stvolínky, kostel Všech svatých. Celkový pohled od jihu na počátku roku 2005.

Stvolínky, kostel Všech svatých. Pohled od severu na jižní opravenou část vazby krovu, stav na počátku roku 2005.

krytina. Novou krytinou byla opatřena též sedlová spojka mezi střechou kostela a věží.

Výhled na rok 2005

Při získání dostatečných finančních prostředků je nutné dokončit opravu všech poškození krovové vazby tak, aby nosná konstrukce byla staticky kompletně v pořádku. Zároveň je žádoucí pokračovat ve výměně co největší části střešní krytiny za novou, aby se jí postupně podařilo vyměnit kompletně. Jako zásadní je nutné provedení statického zajištění a provizorního zakrytí severní kaple a stropů sakristie. Oprava střechy a celého kostela musí pokračovat i v následujících letech.

Drchlava - kostel sv. Mikuláše

Popis kostela

Kostel sv. Mikuláše v Drchlavě byl rozhodnutím MK ČR ze dne 20. 2. 2004 čj. 12025/1998 prohlášen za kulturní památku. Je významnou památkou nejen vlastní obce, ale celého okolí. Kostel poprvé připomínaný již ve 14. století byl přestavován v 16. století (deska s letopočtem 1585) a zejména v 18. století (1717, 1777) kdy dostal dnešní barokní podobu. Věž pocházející nejméně již ze 16. století byla v roce 1854 zvyšena.

Kostel je jednodílná obdélná stavba s trojboce uzavřeným presbytářem, obdélnou sakristií po severní straně a mohutnou hranolovou věží před západním průčelím. Vnější fasády jsou členěny lizénovými rámci. Segmentově zakončená okna mají šambrány zdobené na dolním okraji uchy se štrapeci. Presbytář je sklenut valenou klenbou s lunetami, loď je plochostropá s fabionem a štukovými rámci. Střecha nad lodí i presbytářem je sedlová se sanktusníkovou věžičkou, krytá bobrovkami na řídké lat'ování, věž má strmý jehlanec pokrytý plechem. Kostel je naprosto zbaven vnitřního zařízení.

Stav kostela v roce 2004

Stavba je vyrabovaná, volně přístupná a v havarijním stavu. Střecha na mnoha místech již dlouhodobě postrádala krytinu a do prostoru půdy intenzívně zatékalo. Střecha nad sakristií vůbec neexistovala a nad presbytářem byla z velké části zřícena. Vlivem zatékání je značně poškozen i strop kostela, který se na několika místech již propadl. Bez neodkladného zásahu hrozí destrukce stropu a krovu.

Drchlava, kostel sv. Mikuláše. Celkový pohled od jihu na počátku roku 2004.

Drchlava, kostel sv. Mikuláše. Celkový pohled na východní část kostela od severu, stav na počátku roku 2004.

Drchlava, kostel sv. Mikuláše. Celkový pohled od severovýchodu, stav na konci roku 2004.

Drchlava, kostel sv. Mikuláše. Pohled od jihozápadu na nový krov sakristie, stav na konci roku 2004.

Návrh obnovy

V první fázi bylo nutné věnovat veškeré finanční prostředky na statické podchycení stropu a krovu a komplexní provizorní zakrytí střechy. Následně je teprve možno provést tesařské a zednické práce na záchraně střechy, stropu a korun zdiva kostela, jako první etapy záchrany a opravy celého kostela. Jeho umělecko architektonická, stavebně historická, urbanistická a krajínotvorná hodnota to plně vyžaduje. Společné soustředění finančních prostředků v letošním a následujících letech může kostel zachránit. Nezanikne tak jedna z velmi hodnotných sakrálních staveb Libereckého kraje.

Práce provedené v roce 2004

Prostor hřbitova kolem kostela byl kompletně vyklučen. Z prostoru nad sakristií byly vyřezány stromové nálety a vybrán a odstraněn materiál vzniklý z dávno zříčeného a zetlelého krovu. Obdobně byly již vzrostlé stromy a zetelé trámy odstraněny z půdního prostoru nad presbytářem. Tesařsky opraven a více než z poloviny byl na zpevněné koruně zdiva obnoven krov nad presbytářem. Nad sakristií byl postaven kompletně nový krov. Na presbytář a sakristii byla položena nová pálená krytina. Osazeny byly okapní háky.

Výhled na rok 2005

Při získání dostatečné výše finančních prostředků by bylo možné kompletně dokončit opravu střechy kostela. Tesařsky by byl opraven krov a položena kompletní nová krytina. V další fázi je žádoucí na opravený krov zavěsit poškozený strop kostela a stabilizovat jeho nosnou konstrukci.

Ostatní kostely a kaple

Kaple Nanebevzetí Panny Marie v České Lípě - Ladech

Kapli vlastní od r.1999 soukromý vlastník z Prahy.

Kaple má poškozenou mansardovou střechu, kterou zatéká na nosnou krovovou konstrukci, sanktusová věžička je téměř zničena. Fasáda je poškozená, opadaná, vnitřek je zdevastován, protože byl dlouhodobě volně přístupný.

Současný majitel nás, po té co ho občanské sdružení oslovilo, zplnomocnil ke všem úkonům, které se týkají obnovy kaple. Bylo provedeno ohlášení stavebních prací, vybrán řemeslník na opravu střechy a na přelomu r. 2004/2005 začaly práce na obnově střechy a věžičky. Postupně dle projektu by mělo dojít k úplné rekonstrukci kapličky, která by měla citlivě skloubit památku s částečně obytnými prostorami.

Kaple Nanebevzetí Panny Marie v České Lípě - Ladech

Kostel sv. Jakuba Většího v Bořejově

Kostel byl dlouhou dobu nevyužíván, části mobiliáře byly zčásti odcizeny a zčásti odvezeny do Litoměřic na biskupství.

Kostel sv. Jakuba Většího v Bořejově

V r. 2003 došlo k dohodě s administrátorem farnosti Janem N. Jiříštem, že naše sdružení pomůže s údržbou a oživením tohoto kostela. Tato činnost se rozvinula do nečekaných rozměrů a nyní spolu s obč. sdružením Pšovka - okrašlovacím spolkem Kokořínska a administrátorem farnosti pomáháme organizovat v tomto kostele řadu koncertů a akcí:

- 19.7.2003 brigáda
- 26.7.2003 poutní mše
- 23.8.2003 brigáda
- 20.9.2003 koncert vážné hudby
- 28.10.2003 Dušičková pouť
- 23.12.2003 Betlémské světlo
- 1.1.2004 Novoroční mše
- 27.3.2004 brigáda
- 12.4.2004 Velikonoční mše
- 5.6.2004 koncert Helikoptria

- 24.7.2004 poutní mše s posvěcením nových oltářních obrazů a tabernáklu, vystoupení senátora a písničkáře Sváti Karáska a skupiny Klec
- 5.9.2004 koncert Komorního orchestru Dvořákova kraje
- 28.10.2004 Dušičková pouť
- 23.12.2004 Betlémské světlo

Postupně došlo k opravě oken, částečnému zprovoznění varhan, byly opraveny i všechny vstupní dveře a do věže byly vsazeny výplně oken se žaluziemi. Nový oltářní obraz s obrazem sv. Jakuba namaloval Aleš Krejča, horní oltářní obraz s Pannou Marií Vendulka Císařovská, tabernákl a barokní svícen opravil Petr Císařovský. Okna s vitrážemi byla zajištěna ocelovou sítí. Celý hřbitov byl vysekán od náletů a keřů.

Kaple sv. Josefa v Zákupech

Kaple stojí spolu s připojeným domkem na úpatí Kamenického vrchu. Kapli nechala postavit v r. 1698 Anna Františka velkovévodkyně Toskánská jako poustevnu, kaple byla zrušena r. 1834. V r. 1896 byla za kaplí zbudována křížová cesta s kaplí Božího hrobu. Objekt sloužil k různým účelům, nejdříve jako restaurace, od 70. let 20. století měli celý objekt v majetku místní myslivci a po revoluci přešel objekt na stát. Nyní by měl být již prodán soukromému majiteli.

Kaple sv. Josefa v Zákupech

Naše sdružení iniciovalo u majitele - Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových opravu střechy. Střecha z bobrovek byla na mnoha místech porušená a dřevá a zatékalo do ní. Práce na obnově střechy za 7.000,-Kč provedl člen sdružení Kamil Ešner.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Konojedech

Historie: panství Konojedy získal r.1650 Jan hrabě Špork koupí od markraběte Badenského. Jeho syn zakládá r.1699 v Konojedech a na Kuksu špitál a staví zámek Lysou n/L. Když hrabě Jan Špork umírá 30.03.1738 v Lysé n/L, hlásí se po pohřbu několik židů a žádá proplacení směnky znějící na 300.000 zlatých. Má dojít ke konfiskaci celého rodového jmění. Teprve při posledním stání před nejvyšším soudem je prokázáno, že směnka je falešná a padělatelé, kteří doznávají vinu, mají být popraveni. Nestává se tak na přimluvu dědiců - dcery Anny Kateřiny, hraběnky Šporkové a jejího manžela Františka Karla Rudolfa, svobodného pána z Reistu, hraběte Sweerts Šporka. Oba manželé slíbili, že pokud vyhrají soudní při, zbudují ke cti Panny Marie kostel a klášter Servitů.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Konojedech

Kostel na okraji skalnaté plošiny se strmým západním srázem. Původně gotický kostel, r.1699 přestavěn na jednolodní s věží a spojen se špitálem. Současná stavba pozdně barokní, z l.1747-62, vystavěn jako klášterní patrně

O.Krebsem, podle návrhu W.M.Löhrera. Základní kámen položen 13.05.1752 a kostel byl slavnostně vysvěcen 20.06.1762 biskupem Litoměřickým hrabětem Emanuele Arnoštem Waldsteinem. W.M.Löhrer zemřel r.1747 a je pochován v kostelní kryptě.

Mohutná podélná jednolodní stavba s pravouhlým chórem, k němuž přiléhá na východní straně osová hranolovitá věž a na severním boku velká sakristie s oratoří, západní průčelí trojosé, s vysokými podloženými pilastry, atikou a trojúhelníkovým štítem s volutovými křídly. Uvnitř plackové klenby s lunetami a širokými pásy, po stranách mezi vtaženými pilíři šikmo kulisovitě vestavěné boční oltáře, v chóru dvě patra empor, vzadu spojená.

Zařízení (zachováno, dnes částečně v kostele ve Varnsdorfu): velmi honosné, hlavní oltář z r.1762, mramorový (materiál údajně dovezen z Itálie, váží přes 7.000 centů), oltáře daroval kostelu syn zakladatelů Jan František Kristián hrabě Sweerts Špork. Podle pamětního spisu ze 7.dubna.1762 se jeho stavby zúčastnili A.Eggner architekt ze Salcburku, I.F.Platzer, sochař z Prahy, I.Hoffmann, štafír z Jablonného, F.Leibner, malíř z Liberce, M.Drexler, kamenický polír ze Salcburku a F.Palma, natěrač, pomocník z Horního Prysku. Veliká volná architektura se sloupy a četnými doplňky, nahoře Nejsvětější Trojice se zeměkoulí, dole při sloupech čtyři obrovitě zlacené sochy latinských církevních učitelů - sv.Ambrože, Augustina, Řehoře a Jeronýma. Titulní obraz Madony se 7 zakladateli řádu Servitů. Na menze polychromovaná soška Madony s děckem z 2. poloviny 18. století, s členitými vyřezávanými rámy, andílci nesou znaky umučení Páně (kříž a srdce probodené mečem), zlacené rokajové doplňky.

Boční oltáře po stranách hlavního oltáře:

- vlevo od hl.oltáře oltář sv.Tekly - mensa pevná mramorová, medailon sv.Tekly v dřevěném rámu zdoben soškami dvou andlíků a dvěma hlavičkami andlíků, na oltáři dřevěný křížek a dva svícny.

- vpravo od hl.oltáře oltář sv.Jana Nepomuckého ve stejné úpravě jako oltář sv.Tekly, oltářní stupeň mramorový, vyložený dřevem.

V lodi 4 boční oltáře, šikmo kulisovitě postavené v kaplích mezi vztaženými pilíři a částečně i přes okna, vesměs portálového typu, se sloupky na koso a volutovými nástavci. Na každém je obraz od F.Leibnera, menší obraz v nástavci a dvě velké zlacené sochy z let 1762-65, z dílny I.F.Platzera:

- oltář Sedmibolestné Panny Marie, v nástavci obraz sv.Josefa, sochy sv.Magdalény a Marie Egyptské. Na oltáři mramorový svatostánek, na něm dřevěný křížek a sošky 2 andlíků. Před svatostánkem soška Srdce P.Marie a 4 svícny.

- oltář sv.Peregrina (vysvěcen 16.10.1763), v nástavci obraz sv.Jan Angela, sochy archandělů Gabriela a Rafaela. Na místo svatostánku malý obrázek P.Marie z Králíků s 3 chronogramy (1747, 1748, 1751), na oltářní mense

sádrová soška sv.Judy Tadeáše a 4 svícny. V oltáři uloženy relikvie svatých mučedníků Innocence, Clementa, Bonifáce a Fructuosy.

- oltář Filipa Benitia, v nástavci obraz Jana Křtitele, sochy sv. Jana Nepomuckého a Lotharinga. Na mramorovém svatostánku dřevěný křížek a sošky 2 sedících andílků. Před svatostánkem sádrová soška Srdce Páně a 4 svícny.

- oltář sv.Juliany, v nástavci obraz sv.Barbory, sochy sv.Kateřiny a Apoleny. Místo svatostánku je v oltáři zasazen obrázek Panny Marie Větší. Na mense sádrová soška sv.Antonína a 4 svícny.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Konojedech, interiér v roce 2004.

Mladší dřevěný oltář ze dřeva (Boží hrob) naproti vchodu - v mense uložena socha mrtvého Spasitele. Jako oltářní obraz na průsvitném plátně znázorněno Zmrtvýchvstání Páně. Za obrazem petrolejová lampa. Oltář nebyl používán ke mši svaté, jen k vystavení Nejsvětější Svátosti ve Svatém týdnu. Na mense křížek, 6 svícňů, 4 porcelánové sošky andílků.

Kazatelna polychromovaná, se zlacenými sochami evangelistů, na stříšce další 3 figury se symboly Víry, Naděje a Lásky, nahoře Immaculata. Polychromovaná socha Bolestné Panny Marie v řezaném rámu rokajových tvarů, údajně z kostela v Praze Na Slupi. Křtitelnice pískovcová s plastikou Kristova křtu, z r.1787. Varhany s dvěma manuály a 18 rejstříky, dílo Katzera z Králík, s rokajovými řezbami a četnými figurami hudoucích andělů, z r.1768 od I.F.Platzera. Lavice dubové, pozdně barokní, s

jednoduchou řezbou. Sedm žerdí Bratrstva Bolestné Panny Marie, v horní části provazcovitě stáčených, s plechovými terčí s malbou. Misál z r.1735, tištěný v Praze, v červené sametové vazbě, se stříbrným rokajovým kováním a figurálními motivy z r.1756. Mramorové umyvadlo a několik starších barokních skříní v sakristii. Oratoř řádová, má nový strop z r.1891, dříve byla klenutá. Kovaná rokajová mříž u schodů na emporu. Kostel má 10 velkých a 10 malých oken opatřených mřížemi a 16 oken bez mříží. Vchod do kostela zajišťují 2 velké dveře pobité plechem, 1 malé dveře pobité plechem do sakristie (dnes zazděno) a 9 dveří se nachází v kostele a oratoři. Po stranách hlavního oltáře umístěny štukové erby světitele kostela biskupa Waldsteina a hraběcích rodin Sweertsů a Šporků.

Zvony - tři z r.1765 s latinským nápisem, znějící v trojzvuku Es-Dur, jeden z nich daroval litoměřický biskup a světitel kostela Waldstein. Čtvrtý zvon je z r.1768 a daroval ho hrabě Sweerts Špork, všechny zvony jsou od zvonáře J.J.Kühnera z Prahy.

V kryptě pod hlavním oltářem jsou pochováni oba zakladatelé kláštera a kostela. V další kryptě řádoví členové a projektant kostela W.M.Löhrer.

Před kostelem barokní sochy z poloviny 18.století - na schodech ke vsi Panna Maria a sv. Alžběta, před kostelem sv.Jan Nepomucký, před zámekem sv.Dominik, sv.Vojtěch, sv.Václav, sv.Florian a sv.Antonín Paduánský.

Konvent Servitů zrušen dne 04.01.1786 dvorním dekretem Josefa II, poslední převor kláštera a zároveň provinciál servitské česko-moravské provincie Raymund Weigner byl jmenován prvním farářem nově založené farnosti Konojedy. Kostel byl povýšen na farní a dosavadní farní kostel v Bílém Kostelci se stává pouze filiálním. Do farnosti Konojedy patřily obce Konojedy, Horní a Dolní Dubičná, Brusov, Bílý Kostelec, Pohorsko a Starost. Podle nařízení z dob Josefa II nesměli být J.F.Kristián hrabě Sweerts Špork ani jeho manželka Marie Barbora, hraběnka z Bubna, pohřbeni do rodinné hrobky pod kostelem a byli pohřbeni na hřbitově v Konojedech, který byl založen r.1787.

Kostel utrpěl r.1945 výbuchem munice v blízkém lomu - strop oratoře přilehlé ke kostelu se částečně zřítíl, okna i s rámy byly výbuchem vyraženy. Rovněž střecha kostela byla značně poškozena. Oprava střechy nad sakristii a nouzová oprava střechy probíhala na podzim r.1955, prováděla ji Chrámová služba Praha, pobočka Osek.

Na základě oboustranného zájmu sdružení i biskupství byla sepsána dohoda o spolupráci při obnově kostela.

Naše činnost se zaměřila na vyklizení kostela, vyčištění prostor před kostelem a na organizování koncertů. Dosáhli jsem toho, že bylo zazděno okno, kterým se dalo do kostela vlézt a byly obnovy boční dveře jako vchod

do kostela. Byl naplněn velký kontejner odpadu a sutě, před kostelem bylo započato s mýcením náletů a křovin.

V kostele se uskutečnilo několik brigád a dva koncerty:

- 6.12.2003 brigáda
- 17.4.2004 brigáda
- 24.4.2004 koncert skupiny Helikoptrio
- 10.10.2004 brigáda
- 16.10.2004 koncert skupiny Musica Puella

*Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Konojedech,
vystoupení souboru Musica Puella 16. října 2004.*

Kostel Nejsvětější Trojice v Petrovicích u Jablonného

Historie: pozdně barokní filiální kostel z r. 1816, přestavěn r.1829 a renovován r.1884. Obdélný, se segmentově uzavřeným presbytářem a hladkým průčelím, vyvršeným štítem, do něhož vsazena dřevěná zvonice. Bosovaný empírový portál s pilastry. Boky kostela hladké, uvnitř plochý strop. Dřevěná kruchta na dvou pilířích.

Původní zařízení empírové z 1. pol. 19. století, jednotné, na oltáři vpravo pozoruhodná socha sv. Josefa expresivního slohu 1. pol. 18. století. Dva hodnotné rokokové obrazy sv. Vavřince a P. Marie Karlovské z doby kolem r.1758. Nové varhany byly instalovány r.1830 – jedná se o klasicistní nástroj

od zákupského varhanáře J.M.Nasseho, varhany byly opravovány již r.1833, skříň varhan byla nově štafirována r.1867, kdy byly přidány i boční křídlové řezby a klasicistní vázy. Jednalo se o jediný dochovaný nástroj od výše uvedeného varhanáře, který byl odvezen kolem poloviny 90.let 20.století. Roku 1916 byly zabaveny tři zvony pro válečné účely, tři nové zvony vysvěceny 12. listopadu 1922.

Dnes dochován pouze poškozený hlavní oltář s obrazem Nejsvětější Trojice, křtitelnice, kazatelna. Ostatní vybavení včetně lavic a varhan odvezeno či zničeno. Narušenou střechou do objektu zatéká, ve stropě lodi nad kruchtou propadlý strop.

Naše sdružení provedlo 15.5.2004 v prostorách kostela brigádu, kdy byl naplněn velký valník odpadem a zbytky hnojiv, které zde byly kdysi uskladněny.

Kostel Nejsvětější Trojice v Petrovčích u Jablonného

Ostatní akce

Pout' z Oldřichova v Hájích do Hejnic

9.10.2004

Společně s naším Bořejovským farářem Janem N.Jiříštěm jsme uskutečnili pout' po staré poutní cestě do Hejnic. Sešlo se nás na nádraží 19. Vlakem jedeme do Liberce a po přestupu do Oldřichova v Hájích, kde nás na nádraží čeká ještě dalších 10 účastníků. Po silnici jdeme do sedla Hemmrichu, hospůdka je ještě zavřená, ale majitel na nás přes plot haleká a zve nás do tramského srubu, kde od večera ještě popíjí několik trampů a topí se v krbu. Srub má nezaměnitelnou atmosféru plnou tramských placek, fotek, vycpanin..... Majitel, který se představuje přezdívkou Koza se nás velice ochotně ujímá a hostí. Asi po 45 minutách se loučíme a trochu neochotně vyrazíme na cestu. Jdeme nejdříve po zpevněné lesní cestě a pak přecházíme na lesní cestu, lemují nás buky krásně podzimně zbarvené, kterými prosvítá sluníčko, střídající se s krásnými mraky. Když se zase všichni scházíme zpívá Honza první barokní píseň, která se interpretovala při poutích. Tomáš Havelka čte text vztahující se ke křesťanským symbolům, které lze v přírodě rozpoznat. Další zastávka je u Emauzského obrázku - Božích muk, zde si krom zpěvu čteme úryvek z knihy M.Nevrlého Kniha o Jizerských horách - pomníček zabitého mládence, který stojí nedaleko. U pomníku k 10. výročí republiky zpíváme státní hymnu a píseň k sv.Václavu. Docházíme na kraj Farské louky, kde je ještě několik křížů. Kolem půl třetí přicházíme do Hejnic, kde si prohlížíme poutní kostel se „zázračnou“ soškou Panny Marie. Chvilu sedíme v restauraci „Kongo“ a v 16.30 hodin se vlakem vracíme zpět do České Lípy.

Pout' do Hejnic 9. října 2004

Osazení obrázku Panny Marie Bolestné v sedle Na Výpřeži u Ještědu

17.11.2004

Nápad znovu osadit obrázek Panny Marie Bolestné v sedle Na Výpřeži vzešel při čtení knihy M. Řeháčka - O pozoruhodných a tajemných místech Ještědských hor, kde se psalo o Mariánském obrázku Na Výpřeži toto:

„V Liberci se r. 1804 konal velký výroční trh. Mezi obchodníky kteří se sem sjeli byla i skupina kožešnic z České Lípy. Protože vydělaly dost peněz, rozhodly se, že ještě večer se vydají na cestu domů. Cesta vedla přes hřeben Ještědských hor, asi v polovině cesty do sedla, zaslechly hlasy a ihned si uvědomily, že je pronásledují lapkové. Při útěku však po chvíli ztratily cestu, když si již myslely, že je jejich konec, počaly se modlit k Bolestiplné Matce, aby je opět navedla na správnou cestu. Chvíli se ještě proplétaly hustým smrčím, až najednou přišly na světlejší místo. Na starém buku visel Mariánský obrázek. Ženy byly zachráněny. Jako výraz vděčnosti se kožešnice rozhodly, že obrázek, který již poznamenal zub času, nechají opravit. Toto předsevzetí se splnilo a v r. 1811 obyvatelé České Lípy obrázek sejmuli a zrenovali. Navíc byl vysvěcen českolipským děkanem Antonem Ringelem v kostele Nanebevzetí Panny Marie. Ještě týž den byl v doprovodu několika občanů odnesen a zavěšen na své původní místo. Od té doby zde visel a byl ještě třikrát opraven, až do 1. světové války se o něj staral soukeník Franz Wollman z Křižan.“

Obrázek se po 2. světové válce nedochoval. Protože se naše sdružení o podobné památky stará a o obrázek se starali českolipští občané, rozhodli jsme se obrázek opět namalovat a osadit na stejné místo. Obrázek byl namalován původní technikou podmalby na sklo členkou sdružení pí. Annemarií Wünschovou, sklo bylo zalito olovem, dřevěnou schránku na obrázek vyrobil p. Helmich z Děčína. Na samotné realizaci akce jsme se domluvili s Jizersko - Ještědským horským spolkem, kde je členem i výše uvedený autor knihy. Ještě před osazením byl obrázek požehnán v neděli 14.11.2004 na závěr mše v kostele Narození Panny Marie v České Lípě, tedy na stejném místě jako v r.1811 původní obraz. Datum osazení byl domlouven na středě 17.11.2004. Před tím byl členy horského spolku vybrán buk v okolí sedla Na Výpřeži, který by byl vhodný k osazení obrázku. Sraz pro členy našeho sdružení byl na hlavním vlakovém nádraží, odjezd v 7.28 hodin, sešli jsme se 4 - M. Pröller, M. Komersová, J. Kühn a M. Kašparová. Vystoupili jsme v zastávce Křižany. Počasí nebylo ideální - pršelo, mlhavo a ve vyšších partiích dost foukalo. Jdeme po turistické značce - chvíli po silnici, u sousoší Piety odbočujeme do lesa. Jdeme přes Malý Ještěd až do sedla Na Výpřeži, jsme zde brzy a tak se rozdělujeme - někdo jde na Ještěd a další se jdou projít k chatě Ještědka. V 11.30 hodin je sraz na odpočívadle u silnice. Z našeho

sružení přijíždí ještě pí. A. Wünschová s manželem, pí. Hornychová s manželem, p. Rosol. Přijíždí i Honza Jiříšťa, který se má ujmout požehnání obrázku. Seznamujeme se s členy horského spolku- včetně autora knihy p. Řeháčkem i ostatními, celkem se nás sešlo i přes nepřízeň počasí téměř 35. Úvodní slovo o nápadu s osazením obrázku měl M. Pröller, po něm mluvil p. Řeháček na konec obraz požehnal a výklad k ikonografii podal Jan N. Jiříšťa. Pomocí žebříku se obraz zavěsil na buk a byl zajištěn i šroubem. Potom se nás část vydala do Kryštofova Údolí - někdo pěšky, někdo autem. Zde se scházíme v místní hospůdce - není zde moc útulno a nevaří se, tak jdeme na domluvenou prohlídku místního muzea betlémů v bývalé škole. Zde nám osobitý výklad podává majitele muzea o exponátech i místní tradici výroby betlémů. Po prohlídce se přesouváme do dalšího penzionu, kde je velmi příjemně. Občerstvujeme se a v 15.30 hodin se loučíme se členy horského spolku a jdeme na nádraží nad údolím, odkud jedeme zpět do Č.Lípy, kde jsme v 17.00 hodin.

Akce to byla velmi zdařilá, jen ji trochu kazilo počasí.

Osazení Mariánského obrázku v sedle Na Výpřeži 17. listopadu 2004

ALMANACH 2002-2004

Vydalo: občanské sdružení Drobné památky severních Čech
nákladem 150 výtisků; v České Lípě, 2005.

Editoval a graficky upravil: Jiří Kühn

Autoři textu a fotografií: Miroslav Pröller, Jan Nepomuk Jiříště,
Michal Panáček, Jiří Kühn

Kontakt: Miroslav Pröller, Obč. sdružení Drobné památky severních Čech
Náměstí T. G. Masaryka 169; 470 01 Česká Lípa
tel.: 487 524 437, 603 976 223
e-mail: miroslav.proller@cmail.cz
<http://www.pamatky.ceskalipa.org/>